

Tevredenheid dienstverlening
Beheer en Programmering
Openbare Ruimte

Mei 2020
Gemeente 's-Hertogenbosch
Afdeling Onderzoek & Statistiek

Samenvatting

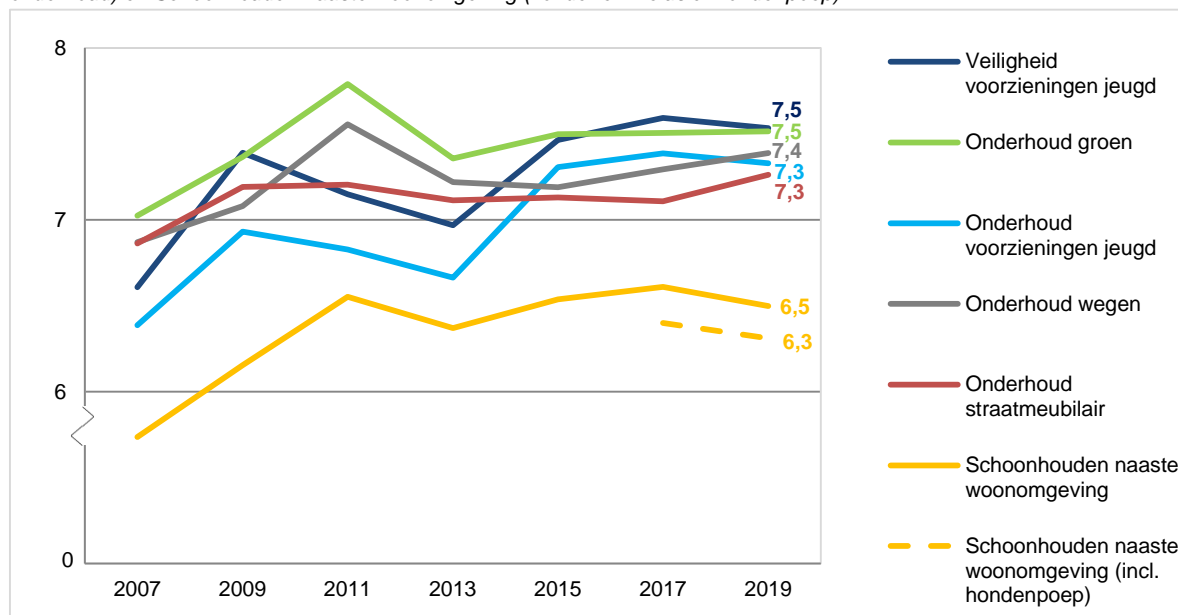
In het najaar van 2019 is door de afdeling Onderzoek & Statistiek van de gemeente 's-Hertogenbosch een omnibusonderzoek gehouden. In dit onderzoek is de inwoners van de gemeente naar hun mening over verschillende onderwerpen gevraagd. Eén van deze onderwerpen was de tevredenheid over de dienstverlening van de afdeling Beheer en Programmering Openbare Ruimte van de gemeente. Er is gevraagd naar de mening van inwoners over de manier waarop de gemeente de openbare ruimte beheert en schoonhoudt.

De belangrijkste conclusies van het onderzoek zijn:

Schoonhouden openbare ruimte

- Aan de inwoners is gevraagd hoe zij bepaalde schoonmaakactiviteiten in hun naaste woonomgeving beoordelen. De berekende schaalscore voor het *schoonhouden van de naaste woonomgeving* is een 6,5. In 2017 was de schaalscore een 6,6. Ten opzichte van 2017 alleen in de wijk Vinkel de schaalscore significant afgenomen (-0,7). In de overige wijken is geen significant verschil ten opzichte van 2017.
- Respondenten zijn het meest tevreden over het vegen van de straten (76%). Het minst tevreden is men over het verwijderen van hondenpoep. 35% vindt dat dit goed of redelijk gebeurt, 38% vindt dat dit matig of slecht gebeurt.
- Ten opzichte van 2017 vinden significant minder respondenten dat het verwijderen van herfstblad, zowel op gazons als bestrating, redelijk tot goed gebeurt. Ook over het leegmaken van afvalbakken op straat is men significant minder tevreden. Over de andere schoonmaakactiviteiten zijn respondenten ongeveer even tevreden als in 2017.

Afbeelding 1: Totaaloverzicht zes schaalscores¹: Onderhoud (groen, wegen en straatmeubilair), Jeugd (veiligheid en onderhoud) en Schoonhouden naaste woonomgeving (zonder en inclusief hondenpoep)

¹In 2019 is voor het eerst ook een schaalscore toegankelijkheid berekend (6,6).

Onderhoud openbare ruimte

- Aan de inwoners van 's-Hertogenbosch is gevraagd hoe zij bepaalde onderhoudsactiviteiten in hun naaste woonomgeving beoordelen. Hierop is een drietal schaalscores voor het onderhoud in de openbare ruimte berekend. Inwoners van 's-Hertogenbosch beoordelen het *onderhoud van het groen in hun woonomgeving* (7,5) het best, gevolgd door *onderhoud wegen* (7,4) en *onderhoud straatmeubilair* (7,3).
- Respondenten in Empel scoren op alle drie de schaalscores over het onderhoud in de openbare ruimte bovengemiddeld. Voor de wijk Muntel/Vliert geldt dit voor de schaalscores *onderhoud van het groen* en *onderhoud wegen*. In wijken De Grootte Wielen en Engelen wordt het *onderhoud straatmeubilair* en *onderhoud wegen* bovengemiddeld beoordeeld.
- De wijk Rosmalen noord scoort op de drie schaalscores lager dan gemiddeld. In de wijk Noord zijn de schaalscores *onderhoud wegen* en *straatmeubilair* lager dan gemiddeld. Nuland en Vinkel hebben significant lagere schaalscores voor *onderhoud wegen* en *groen*.
- Van de negen onderhoudsactiviteiten in de naaste woonomgeving zijn de respondenten het meest tevreden over het *onderhoud van fietspaden* (85%), straatverlichting, verkeerborden en bewegwijzering (allen 85%). Overige aspecten waarvan minimaal 80% van de respondenten het onderhoud redelijk of goed vinden, zijn het *maaïen van gazons* (81%) en het *onderhoud van bestrating wegen* (82%).
- Ten opzichte van 2017 alleen het aandeel respondenten dat vindt dat het maaïen van gazons goed of redelijk gebeurt significant gedaald. De meningen over de overige onderhoudsaspecten zijn niet significant veranderd.

Voorzieningen voor de jeugd

- 64% van de respondenten vindt het aanbod speelvoorzieningen voor 0-11 jarigen redelijk of goed en 42% vindt dat van het aanbod van voorzieningen voor 12-21 jarigen om te sporten, spelen of elkaar te ontmoeten. Het aandeel respondenten dat over het aanbod speelvoorzieningen voor 0-11 jarigen geen mening heeft of het niet weet (17%) is lager dan het aandeel respondenten dat 'weet niet / geen mening' antwoordt als het gaat om het aanbod van voorzieningen voor 12-21 jarigen (29%).
- In 2019 zijn de schaalscores *onderhoud voorzieningen jeugd* (7,3) en *veiligheid voorzieningen jeugd* (7,5) ongeveer gelijk aan 2017 (-0,1).
- Zowel het *onderhoud* als de *veiligheid* van voorzieningen voor 0-11 jarigen wordt in de wijken Rosmalen zuid, De Grootte Wielen als Empel, significant beter beoordeeld dan gemiddeld. In de wijken Engelen en Vinkel waarderen inwoners de voorzieningen voor 12-21 jarigen significant beter dan gemiddeld.
- Net als in 2017, is het aandeel respondenten dat het onderhoud en de veiligheid van de speelvoorzieningen voor kinderen (0-11 jarigen) goed of redelijk vindt hoger dan bij voorzieningen voor jongeren (12-21 jarigen). Dat geldt ook als het aandeel respondenten dat 'weet niet / geen mening' heeft geantwoord, buiten beschouwing wordt gelaten.

Werkzaamheden, stremmingen en/of omleidingen

- In 2019 is een significant kleiner aandeel respondenten (63%) het (helemaal) eens met de stelling "Ik word *tijdig op de hoogte gebracht van werkzaamheden, stremmingen en/of omleidingen in mijn buurt*", dan in 2017 (69%).
- Met de stelling "Ik vind de *kwaliteit van de informatie over werkzaamheden, stremmingen en/of omleidingen in mijn buurt goed*" is 59% van de respondenten het (helemaal) eens. Ook dit is significant lager dan in 2017 (65%).
- Met de stelling "Tijdens *werkzaamheden in mijn buurt kan ik mijn woning goed bereiken*" is 67% van de respondenten het (helemaal) eens. Dit is vergelijkbaar met 2017.
- In de wijken De Grootte Wielen en Zuidoost vinden significant meer respondenten dan gemiddeld dat zij *tijdig op de hoogte worden gehouden van werkzaamheden* in hun buurt en dat de *kwaliteit van de informatie hierover goed* is. In Engelen en de Grootte Wielen vinden

significant meer respondenten dan gemiddeld dat de *woning goed bereikbaar is tijdens werkzaamheden*.

- In Rosmalen noord zijn respondenten significant minder vaak tevreden dan gemiddeld over *kwaliteit van de informatie over werkzaamheden* en over *de bereikbaarheid van de woning tijdens werkzaamheden*. In de wijk Noord is men minder dan gemiddeld tevreden over het *tijdig op de hoogte brengen van werkzaamheden in de buurt*.
- In 2017 waren respondenten in de wijken Graafsepoort en Rosmalen noord significant minder tevreden dan gemiddeld, zowel over het *tijdig krijgen van informatie* als over de *kwaliteit van de informatie over werkzaamheden*. Er waren geen wijken waar respondenten significant minder dan gemiddeld tevreden waren over de *bereikbaarheid van hun woning tijdens werkzaamheden*.

Toegankelijkheid openbare ruimte

- In 2019 is voor het eerst aan de inwoners gevraagd of zijn hun buurt toegankelijk vinden voor iedereen, dus ook voor mensen met een beperking of kinderwagen. Voor de gemeente als geheel is de schaalscore toegankelijkheid een 6,6. In de wijken Binnenstad (5,8), Vinkel (5,6) en Nuland (5,5) is de schaalscore significant lager dan gemiddeld in 's-Hertogenbosch.
- 81% van de respondenten vindt dat trottoirs/stoepen in hun buurt goed of redelijk toegankelijk zijn, 78% vindt dat van wandelpaden, 77% vindt oversteekplaatsen toegankelijk en 63% vindt dat zitbanken toegankelijk zijn. Als de respondenten die over de toegankelijkheid van zitbanken geen mening hebben of het niet weten (20%) buiten beschouwing worden gelaten, is 79% van mening dat zitbanken toegankelijk zijn voor iedereen.
- De wijk Binnenstad scoort op alle aspecten van toegankelijkheid significant lager dan gemiddeld.

Tevredenheid beheer en onderhoud openbare ruimte

- Bijna zeven op de tien respondenten is (zeer) tevreden over het beheer en onderhoud van de openbare ruimte in hun buurt.
- In de wijken Muntel/Vliert, De Grootte Wielen, Empel en Engelen zijn respondenten significant vaker (zeer) tevreden en in Noord zijn zij significant minder vaak (zeer) tevreden.

Top 5 aandachtspunten

Aan de inwoners van de gemeente 's-Hertogenbosch is gevraagd aan welke onderwerpen de gemeente extra aandacht zou moeten besteden in hun buurt. Men kon kiezen uit 13 onderwerpen.

De top 5 bestaat uit:

1) Verwijderen zwerfafval (32%):	significant vaker in Noord, Zuidoost en West
2) Onderhoud trottoirs / stoepen (31%):	significant vaker in Rosmalen noord en Nuland
3) Verwijderen hondenpoep (23%):	significant vaker in De Grootte Wielen
4) Snoeien van bomen / struiken (20%):	significant vaker in Rosmalen noord, Nuland, Rosmalen zuid en Engelen
5) Verwijderen onkruid tussen stoeptegels (19%):	significant vaker in West en Engelen

De overige onderwerpen werden minder vaak genoemd (minder dan 20%).

Meldingen over de openbare ruimte en het volgen van de voortgang

- 64% van de respondenten weet (waarschijnlijk) zeker waar zij een melding over de openbare ruimte kunnen doen. Van deze respondenten heeft 42% in de afgelopen 12 maanden ook een melding gedaan. In de meeste gevallen is de melding doorgegeven aan het Meldpunt Schoon, Heel en Veilig of aan de gemeente 's-Hertogenbosch telefonisch of per e-mail.
- De meeste meldingen worden via de BuitenBeter app gedaan. Er is sprake van een significante toename ten opzichte van 2017 (van 34% naar 55%).

- Twee derde van de respondenten is (zeer) tevreden over *de snelheid waarop de melding is afgehandeld*. Dit is vergelijkbaar met 2017. Over *de wijze waarop de melding uiteindelijk is afgehandeld* is 59% van de respondenten tevreden. Dit is minder (maar niet significant) dan in 2017 (61%).
- 70% van de respondenten vindt het belangrijk dat de gemeente hen op de hoogte houdt van de voortgang van de melding. 9% hoeft niet op de hoogte te worden gehouden.

Fysieke verloedering (bron: Enquête Leefbaarheid & Veiligheid)

- In 2019 bedraagt de schaalscore fysieke verloedering 3,4. Dit is een significante verslechtering ten opzichte van 2017 (3,1). Zowel wat betreft hondenpoep, rommel op straat, vernieling van straatmeubilair als voor graffiti geven respondenten significant meer dan in 2017 aan dat dit vaak voorkomt in hun buurt.
- Er zijn vijf wijken waar de fysieke verloedering significant is toegenomen: De Groote Wielen, Muntel/Vliert, West, Rosmalen noord, en Noord. Er zijn geen wijken waar de fysieke verloedering significant is afgenomen.
- In de wijken Vinkel, Engelen, Rosmalen zuid, Empel, Nuland, De Groote Wielen, Rosmalen noord en Maaspoort wordt significant minder fysieke verloedering ervaren, vergeleken met het gemiddelde van de gemeente 's-Hertogenbosch. In de wijken West, Noord en Graafsepoort ervaren inwoners echter meer fysieke verloedering dan gemiddeld.
- In 2019 vindt 31% van de respondenten dat hondenpoep vaak voorkomt in hun buurt. Een ongeveer even groot deel vindt dat rommel op straat vaak voorkomt in hun buurt. In mindere mate wordt vernieling van het straatmeubilair (6%) en bekladding van muren en/of gebouwen (2%) genoemd.

Positie van 's-Hertogenbosch landelijk

- Vergeleken met gemiddeld in Nederland, zijn inwoners van de gemeente 's-Hertogenbosch meer tevreden over het onderhoud aan perken, plantsoenen en parken en het onderhoud aan wegen, paden en pleintjes. Ook over speelplekken voor kinderen en voorzieningen voor jongeren is men meer dan gemiddeld positief. De schaalscore fysieke voorzieningen bedraagt in de gemeente 's-Hertogenbosch een 7,0. Dit is 0,6 punt hoger dan gemiddeld in Nederland.
- Ten opzichte van 2017 is de schaalscore fysieke voorzieningen in de gemeente 's-Hertogenbosch toegenomen (+0,3), terwijl deze gemiddeld in Nederland gelijk bleef.
- Het aandeel inwoners in de gemeente 's-Hertogenbosch dat fysieke verloedering *ervaart* is vergelijkbaar met gemiddeld in Nederland. Het aandeel inwoners in de gemeente 's-Hertogenbosch dat veel overlast ervaart van bekladde muren of gebouwen ligt lager dan gemiddeld, terwijl het aandeel inwoners dat veel overlast van rommel op straat ervaart hoger ligt dan gemiddeld.
- Ten opzichte van 2017 is het aandeel inwoners dat fysieke verloedering ervaart iets toegenomen in de gemeente 's-Hertogenbosch, terwijl landelijk sprake was van een afname.

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	2
Inleiding	7
1. Schoonhouden openbare ruimte	8
2. Onderhoud openbare ruimte	11
2.1 Onderhoud groen.....	11
2.2 Onderhoud wegen	13
2.3 Onderhoud straatmeubilair	15
2.4 Voorzieningen jeugd.....	17
2.5 Werkzaamheden, stremmingen en/of omleidingen	21
3. Toegankelijkheid openbare ruimte	22
4. Aandachtspunten beheer en onderhoud openbare ruimte per wijk	24
4.1 Tevredenheid beheer en onderhoud van openbare ruimte in de eigen buurt.....	24
4.2 Top 5 aandachtspunten per wijk.....	24
4.3 Overige aandachtspunten en verschillen per wijk.....	25
5. Meldingen over de openbare ruimte en volgen van de voortgang van de melding	26
5.1 Meldingen over de openbare ruimte.....	26
5.2 De voortgang van de melding volgen	28
6. Fysieke verloedering	29
7. De positie van 's-Hertogenbosch landelijk	34

Inleiding

Iedere twee jaar houdt de afdeling Onderzoek & Statistiek van de gemeente 's-Hertogenbosch een omnibusonderzoek. In dit onderzoek wordt de inwoners van de gemeente gevraagd naar hun mening over verschillende onderwerpen. Ook in het najaar van 2019 is een omnibusonderzoek gehouden². Het beheer van de openbare ruimte is één van de onderwerpen in dit onderzoek. In deze rapportage worden de uitkomsten van dit onderzoek gepresenteerd.

Doel onderzoek

Met dit onderzoek krijgt de afdeling Beheer en Programmering Openbare Ruimte inzicht in de tevredenheid van de inwoners over het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. De afdeling kan met de uitkomsten van het onderzoek haar dienstverlening waar nodig verbeteren.

Methodiek

In de rapportage wordt ingegaan op de mening van alle inwoners van de gemeente, maar ook op de verschillen tussen de wijken. Verder wordt, waar mogelijk, een vergelijking gemaakt met de resultaten van eerder onderzoek en wordt op een aantal aspecten uit de landelijke Veiligheidsmonitor een landelijke vergelijking en een vergelijking met de B5 gemeenten gemaakt. Bij de wijkvergelijking worden alle wijken afzonderlijk afgezet tegen het stedelijk gemiddelde.

Weging en significantietoets

Van de respondenten zijn enkele achtergrondgegevens bekend, zoals leeftijd en wijk waarin men woont. De verdeling van de respondenten naar deze achtergrondkenmerken is niet altijd hetzelfde als de werkelijke verdeling binnen de gemeente. Om er zeker van te zijn dat de respons een goede benadering van de werkelijkheid is, zijn de resultaten *gewogen*. Wegen betekent dat de groepen die oververtegenwoordigd zijn, minder zwaar meetellen. De groepen die ondervertegenwoordigd zijn, tellen juist zwaarder mee. Hierdoor zijn de resultaten representatief voor de hele bevolking.

Over verschillen tussen wijken ten opzichte van de gemeente en ontwikkelingen over de tijd is een *significantietoets* uitgevoerd. Met deze toets kan met een betrouwbaarheid van 95% gezegd worden dat deze verschillen bestaan. In de tabellen wordt met kleuren aangegeven welke wijken significant positief dan wel significant negatief afwijken van het gemiddelde.

- Wijkt significant positief af van het gemiddelde
- Wijkt significant negatief af van het gemiddelde

In de tabellen wordt in de laatste kolom aangegeven of er ontwikkelingen zijn in de tijd (2019 ten opzichte van 2017). Dit wordt aangegeven met de volgende symbolen:

- + Significante toename
- 0 Geen verandering
- Significante afname

---

² In 2019 is de vragenlijst verspreid onder 9.157 inwoners. In totaal hebben 2.847 inwoners de vragenlijst ingevuld (respons: 32%).

1. Schoonhouden openbare ruimte

De afdeling Beheer en Programmering Openbare Ruimte zorgt onder andere voor het schoonhouden van de openbare ruimte. Het gaat dan bijvoorbeeld om het verwijderen van zwerfafval, graffiti en het verwijderen van herfstblad op gazons en bestrating. In dit hoofdstuk wordt eerst gekeken hoe tevreden de respondenten in het algemeen zijn over het schoonhouden van hun buurt. Daarna wordt verder ingezoomd op de verschillende schoonmaakactiviteiten in hun naaste woonomgeving.

Aan de inwoners is gevraagd hoe zij bepaalde schoonmaakactiviteiten in hun naaste woonomgeving beoordelen. Het gaat om het:

- verwijderen van zwerfafval
- verwijderen van graffiti
- vegen van straten
- verwijderen van herfstblad op gazons (parken en plantsoenen)
- verwijderen van herfstblad op bestrating (wegen, stoepen)
- verwijderen van onkruid tussen stoeptegels
- leegmaken van afvalbakken op straat
- verwijderen van hondenpoep

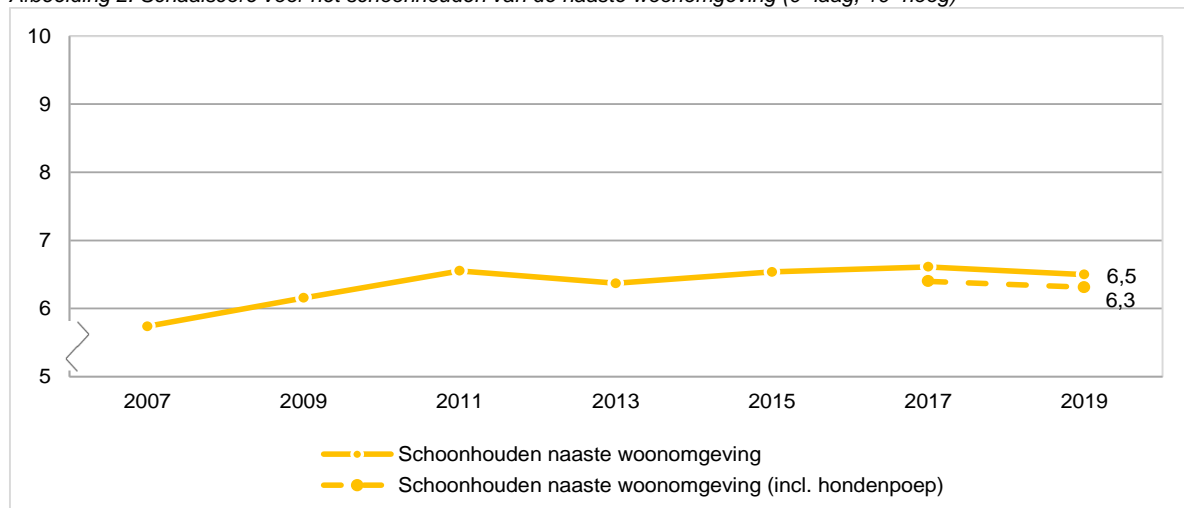
Aan de hand van deze schoonmaakactiviteiten zijn twee schaalscores “schoonhouden van de naaste woonomgeving” berekend³. Een schaalscore zonder en een schaalscore inclusief ‘verwijderen van hondenpoep’. Deze schaalscore loopt van 0 tot en met 10, waarbij een *hogere* score overeenkomt met een *positiever* oordeel over het schoonhouden van de naaste woonomgeving.

Schaalscore schoonhouden van de naaste woonomgeving: 6,5

Voor een vergelijking over langere tijd wordt gekeken naar de schaalscore die het verwijderen van hondenpoep niet meeneemt. Tussen 2007 (5,7) en 2011 (6,6) steeg deze schaalscore. Echter, in 2013 daalde de schaalscore naar een 6,4, waarna deze tot 2017 weer licht steeg naar een 6,6. In 2019 wordt het schoonhouden van de naaste omgeving gemiddeld met een 6,5 beoordeeld.

Kijken we naar de schaalscore *inclusief* het verwijderen van hondenpoep, dan is deze tussen 2017 en 2019 iets (maar niet significant) afgenomen, van 6,4 naar 6,3.

Afbeelding 2: Schaalscore voor het schoonhouden van de naaste woonomgeving (0=laag, 10=hoog)

In 2019 wordt in de wijken Empel (7,6), De Grootte Wielen (7,4), Engelen (7,1) en Binnenstad (6,9) het schoonhouden van de naaste omgeving (exclusief hondenpoep) significant beter beoordeeld dan

³ In 2017 is voor het eerst gevraagd naar de tevredenheid over het verwijderen van hondenpoep. Voor een vergelijking over langere tijd is hondenpoep daarom niet meegenomen.

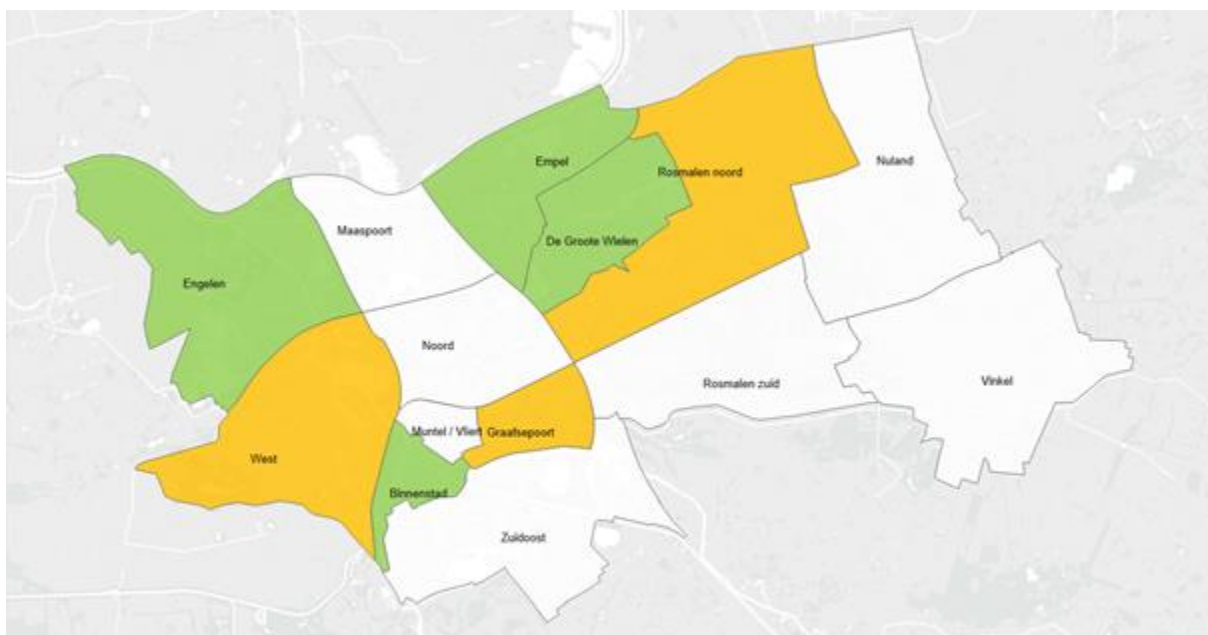
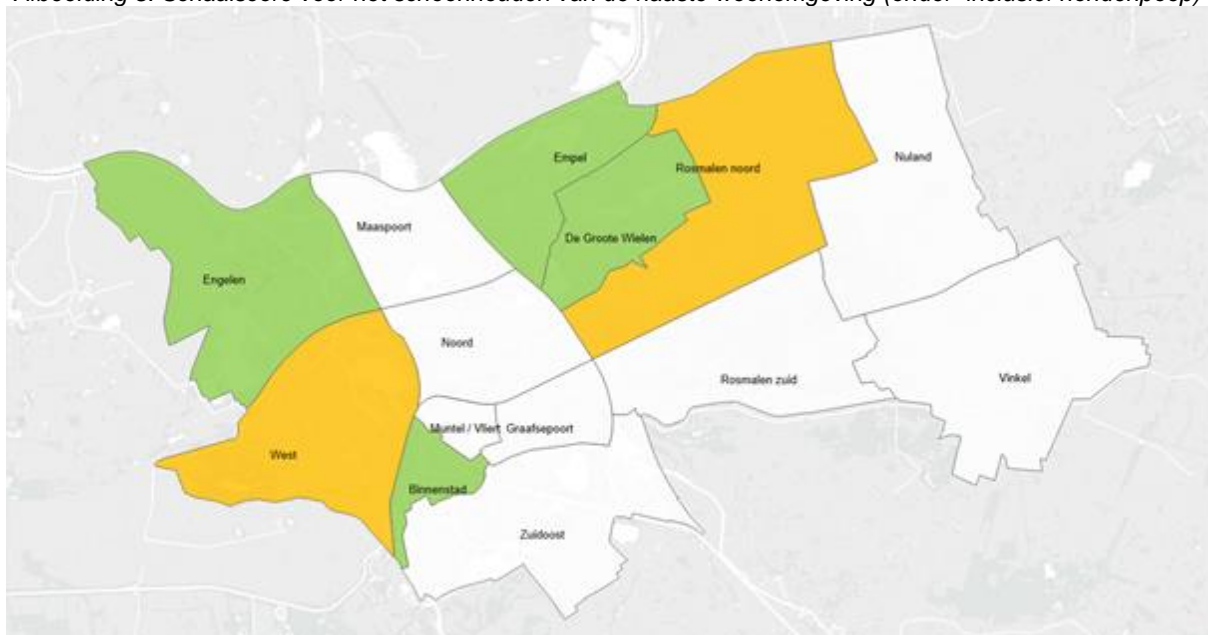

gemiddeld. In de wijken West (5,8), en Rosmalen Noord (6,1) is de schaalscore voor het schoonhouden van de naaste woonomgeving (exclusief hondenpoep) significant lager dan gemiddeld.

Ten opzichte van 2017 is de schaalscore (exclusief hondenpoep) in de wijk Vinkel significant afgenomen (-0,7). In de andere wijken wordt het schoonhouden van de naaste omgeving niet significant anders beoordeeld dan in 2017.

De schaalscore schoonhouden van de woonomgeving inclusief hondenpoep, laat een vergelijkbaar beeld zien. In Empel (7,3), De Grote Wielen (7,1), Engelen (6,9) en Binnenstad (6,7) is de schaalscore significant hoger dan gemiddeld. In West (5,7), Rosmalen Noord (5,8) en Graafsepoort (5,9) is de schaalscore significant lager dan gemiddeld. Ten opzichte van 2017 is ook deze schaalscore alleen in Vinkel (-0,6) significant afgenomen.

Afbeelding 3: Schaalscore voor het schoonhouden van de naaste woonomgeving (onder=inclusief hondenpoep)

■ Significant hoger dan gemiddeld   □ Gemiddeld   ■ Significant lager dan gemiddeld

Respondenten meest tevreden over vegen van de straten

Net als in 2017 en 2015, zijn respondenten in 2019 het meest tevreden over het vegen van de straten in de naaste woonomgeving. Ruim driekwart vindt dat dit redelijk tot goed gebeurt. Ook zijn relatief veel respondenten tevreden over het verwijderen van zwerfafval (68%), herfstblad op gazons (65%) en bestrating (64%). Circa 62% beoordeelt het leegmaken van afvalbakken op straat redelijk tot goed.

Respondenten minst tevreden over het verwijderen van hondenpoep

Circa 38% van de respondenten vindt dat het verwijderen van hondenpoep matig of slecht gebeurt; 35% is hier wel tevreden over. Ruim een kwart antwoordt met 'weet niet / geen mening'. Het verwijderen van onkruid tussen stoeptegels vindt ongeveer de helft van de respondenten redelijk tot goed. 45% vindt dat graffiti redelijk tot goed wordt verwijderd, terwijl een even groot deel antwoordt met 'weet niet / geen mening'.

Tevredenheid over drie schoonmaakactiviteiten significant afgenomen ten opzichte van 2017

Ten opzichte van 2017 vinden significant minder respondenten dat het verwijderen van herfstblad op gazons en op bestrating redelijk tot goed gebeurt. Ook over het leegmaken van afvalbakken op straat is men minder significant tevreden dan in 2017. Over de andere schoonmaakactiviteiten zijn respondenten ongeveer even tevreden als in 2017.

Tabel 1: Aandeel respondenten dat vindt dat de naaste woonomgeving redelijk tot goed wordt onderhouden als het gaat om...

	Binnenstad	Zuidoost	Graafsepoort	Muntel/Vliert	Rosmalen Zuid	Rosmalen Noord	De Grootte Wielen	Empel	Noord	Maaspoort	West	Engelen	Nuland	Vinkel	's-Hertogenbosch	Verandering t.o.v. 2017
Verwijderen van zwerfafval	75	66	62	70	69	62	76	83	65	77	58	80	74	73	68	0
Verwijderen van graffiti	50	39	44	52	47	38	46	41	48	49	49	45	34	29	45	0
Vegen van straten	81	73	70	80	77	78	80	89	76	78	66	80	73	79	76	0
Verwijderen van herfstblad (op gazons)	66	65	64	67	62	59	67	75	69	69	56	74	59	49	65	-
Verwijderen van herfstblad (op bestrating)	70	63	59	69	65	58	68	80	66	71	55	71	55	59	64	-
Verwijderen van onkruid tussen stoeptegels	61	56	46	54	47	50	54	67	52	51	42	52	43	36	51	0
Leegmaken van afvalbakken op straat	64	63	57	60	63	62	74	75	59	64	55	67	69	65	62	-
Verwijderen van hondenpoep	46	63	28	38	34	26	34	42	34	40	34	43	25	33	35	0

 Significant meer tevreden dan gemiddeld Significant minder tevreden dan gemiddeld

2. Onderhoud openbare ruimte

De afdeling Beheer en Programmering Openbare Ruimte zorgt naast het schoonhouden ook voor het onderhoud van de openbare ruimte. Het gaat dan bijvoorbeeld om onderhoud van het groen, de wegen en het straatmeubilair. In dit hoofdstuk staat de mening van de respondenten over het onderhoud van hun naaste woonomgeving centraal. Hierbij worden verschillende onderhoudsactiviteiten onderscheiden. Op basis van deze onderhoudsactiviteiten zijn verschillende schaalscores berekend die het onderhoud van de openbare ruimte weergeven. Tot slot wordt gekeken of respondenten vinden dat zij tijdig op de hoogte worden gebracht van werkzaamheden, stremmingen en/of omleidingen in de buurt en aan welke onderwerpen de gemeente extra aandacht zou moeten besteden.

2.1 Onderhoud groen

Aan de inwoners is gevraagd hoe zij het onderhoud van het 'groen' in hun naaste woonomgeving beoordelen. Het gaat om het:

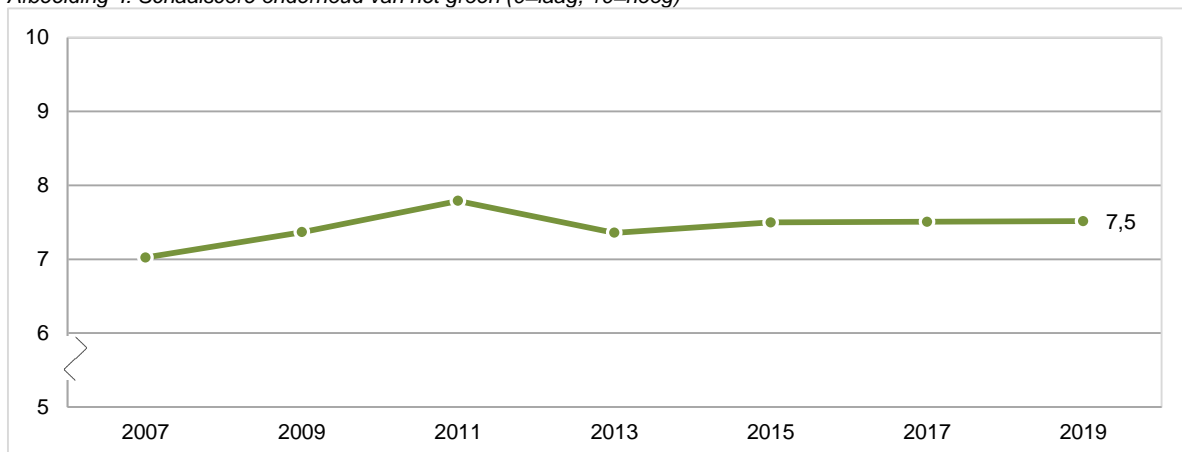
- maaien van gazons (parken, plantsoenen)
- maaien van bermen (langs fietspaden en wegen)
- snoeien van bomen en struiken⁴

Aan de hand van deze aspecten is de schaalscore "onderhoud van het groen" berekend. Deze schaalscore loopt van 0 tot en met 10, waarbij een *hogere* score overeenkomt met een *positiever* oordeel over het onderhoud.

Schaalscore onderhoud van het groen: 7,5

Tussen 2007 en 2011 steeg de schaalscore van een 7,0 naar een 7,8. Echter, in 2013 daalde de schaalscore naar een 7,4. Sinds 2015 ligt de schaalscore weer op een 7,5.

Afbeelding 4: Schaalscore onderhoud van het groen (0=laag, 10=hoog)

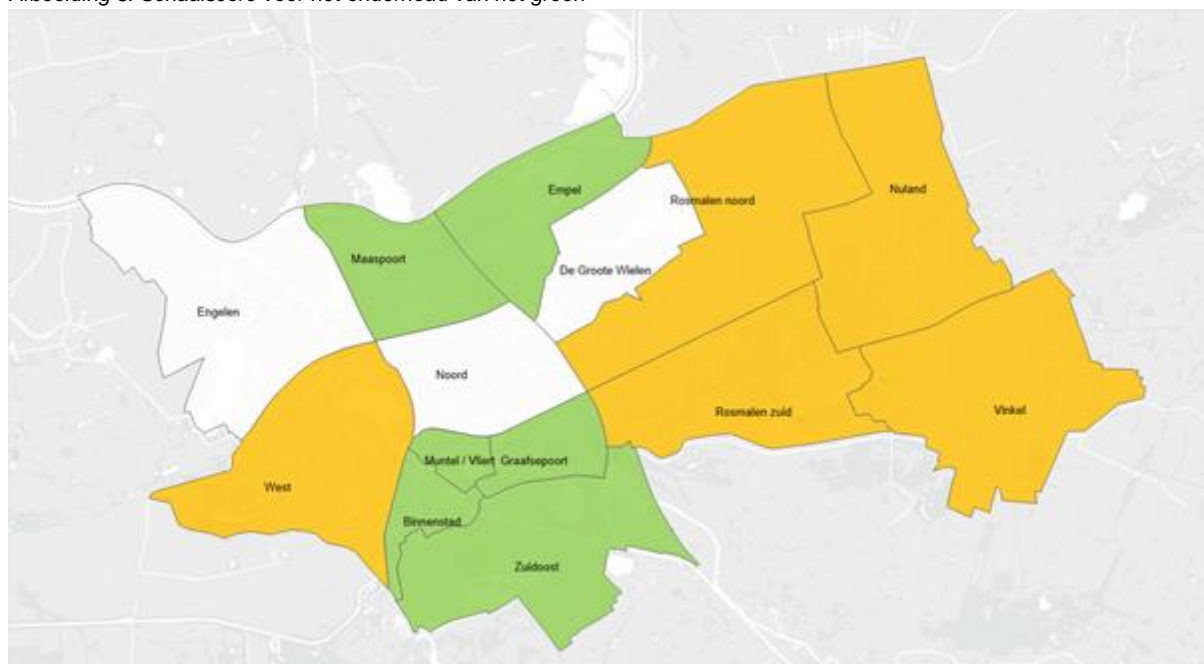

Het onderhoud van het groen wordt in de wijken Binnenstad (8,0), Zuidoost (7,9), Graafsepoort (7,9), Muntel/Vliert (8,3), Empel (8,3) en Maaspoort (8,1) significant hoger beoordeeld dan gemiddeld. De schaalscore voor het onderhoud van het groen is in West (7,0), Rosmalen zuid (6,9), Rosmalen noord (6,6), Vinkel (6,5) en Nuland (6,4) significant lager dan gemiddeld.

Ten opzichte van 2017 is alleen in de wijk Vinkel de tevredenheid over het onderhoud van groen significant gedaald. Ook in West is de schaalscore relatief sterk gedaald (maar niet significant) (-0,5). In de wijken Rosmalen Zuid (+0,4), Graafsepoort, De Groote Wielen, Empel en Maaspoort is de tevredenheid het meest (maar niet significant) toegenomen (+0,3) ten opzichte van 2017.

⁴ In eerdere jaren is apart gevraagd naar het snoeien van bomen en struiken.

Afbeelding 5: Schaalscore voor het onderhoud van het groen

Significant hoger dan gemiddeld
  Gemiddeld
  Significant lager dan gemiddeld

Grootste tevredenheid over het maaien van gazons

Respondenten zijn het meest tevreden over het maaien van gazons, zoals parken en plantsoenen. 81% vindt dat dit redelijk tot goed gebeurt. Het maaien van bermen langs fietspaden en wegen vindt een nagenoeg even groot deel (79%) redelijk tot goed. Het snoeien van bomen en struiken vindt 73% redelijk tot goed.

Tevredenheid over maaien van gazons significant lager dan in 2017

In 2019 is het aandeel respondenten dat de verschillende aspecten met een goed of redelijk beoordeelt alleen significant veranderd ten opzichte van 2017 voor het maaien van gazons.

Tabel 2: Aandeel respondenten dat vindt dat de naaste woonomgeving redelijk tot goed wordt onderhouden als het gaat om...

	Binnenstad	Zuidoost	Graafsepoort	Muntel/Vliert	Rosmalen Zuid	Rosmalen Noord	De Grootte Wielen	Empel	Noord	Maaspoort	West	Engelen	Nuland	Vinkel	's-Hertogenbosch	Verandering t.o.v. 2017
Maaien van gazons	79	87	88	92	74	75	81	90	81	88	74	84	71	66	81	-
Maaien van bermen	78	86	78	91	75	74	81	87	83	88	70	82	68	70	79	0
Snoeien van bomen en struiken	76	75	79	84	68	60	78	87	70	84	68	74	60	65	73	0

Significant meer tevreden dan gemiddeld
  Significant minder tevreden dan gemiddeld

2.2 Onderhoud wegen

Aan inwoners is gevraagd hoe zij het onderhoud van de wegen in hun naaste woonomgeving beoordelen. Het gaat om de aspecten:

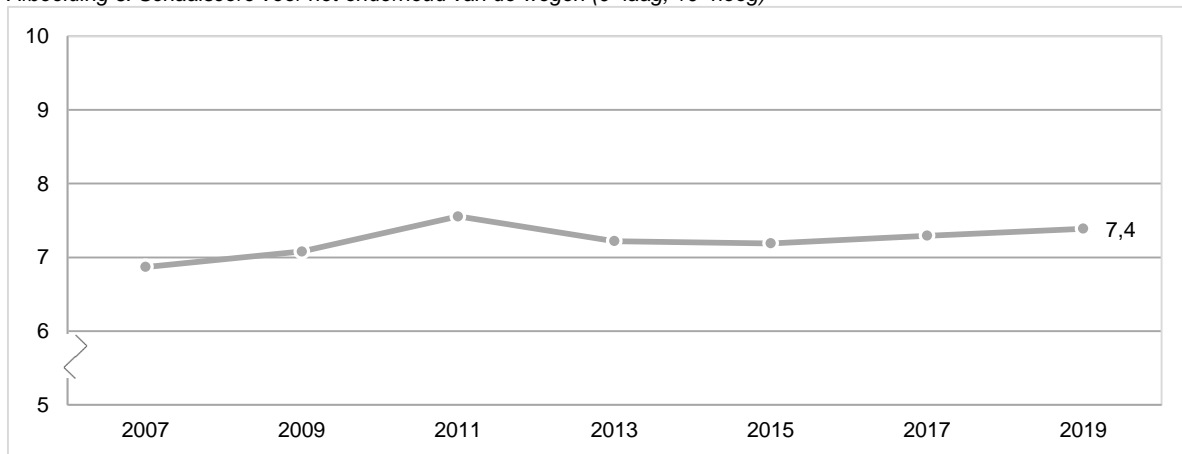
- bestrating wegen
- trottoirs / stoepen
- wandelpaden
- fietspaden

Aan de hand van deze aspecten is de schaalscore “onderhoud wegen” berekend. Deze schaalscore loopt van 0 tot en met 10, waarbij een *hogere* score overeenkomt met een *positiever* oordeel over het onderhoud van de wegen.

Schaalscore onderhoud wegen: 7,4

Tussen 2007 en 2011 steeg de schaalscore van een 6,9 naar een 7,6. In 2013 daalde deze schaalscore naar een 7,2. In 2015 werd het onderhoud van de wegen nagenoeg hetzelfde beoordeeld als in 2013. In 2017 stijgt de schaalscore licht, naar een 7,3. In 2019 is dat een 7,4.

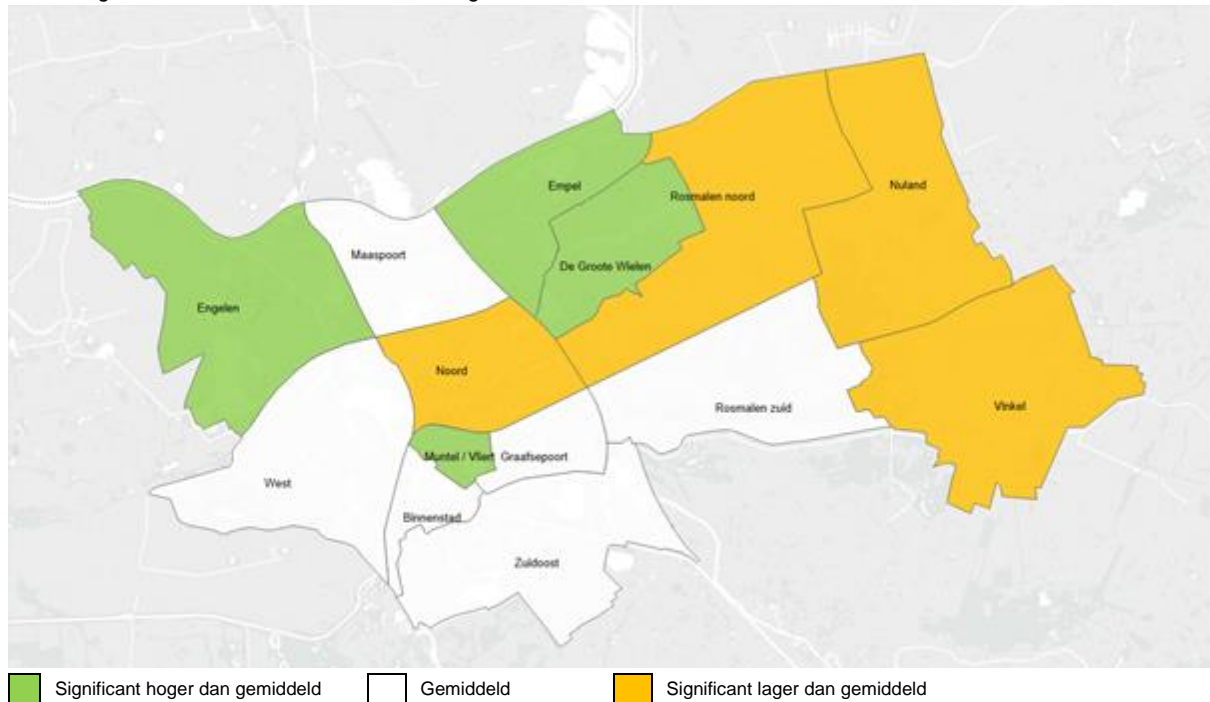
Afbeelding 6: Schaalscore voor het onderhoud van de wegen (0=laag, 10=hoog)

De schaalscore onderhoud van de wegen is in de wijken De Grote Wielen (8,4), Empel (8,0) Muntel/Vliert (7,9) en Engelen (7,8) significant hoger dan gemiddeld in de gemeente 's-Hertogenbosch. In de wijken Noord (6,9), Rosmalen noord (6,7), Vinkel (6,6) en Nuland (6,5) is de schaalscore significant lager dan gemiddeld.

Ten opzichte van 2017 zijn er geen significante verschillen wat betreft de schaalscore onderhoud van de wegen in de afzonderlijke wijken. In Vinkel is de schaalscore het sterkst gestegen (+0,6), gevolgd door Graafsepoort (+0,4) en West (+0,4). In de Binnenstad nam de schaalscore het meest af (-0,4).

Afbeelding 7: Schaalscore onderhoud van de wegen

Vooraf tevredenheid over het onderhoud van fietspaden en bestrating van de wegen

Van de vier voorgelegde onderhoudsactiviteiten, zijn respondenten vooral tevreden over het onderhoud van fietspaden (85%) en van de bestrating van wegen (82%). Ruim driekwart van de respondenten vindt dat het onderhoud van de wandelpaden redelijk tot goed gebeurt. Het onderhoud van trottoirs / stoepen vindt 72% redelijk tot goed.

Tevredenheid over aspecten onderhoud wegen gelijk gebleven ten opzichte van 2017

In 2019 beoordelen respondenten de vier verschillende onderhoudswerkzaamheden van de wegen niet significant anders dan in 2017. Wel is het aandeel respondenten dat het onderhoud van bestrating van de wegen, wandelpaden en fietspaden als *goed* beoordeelt, iets toegenomen.

Tabel 3: Aandeel respondenten dat vindt dat de naaste woonomgeving redelijk tot goed wordt onderhouden als het gaat om...

	Binnenstad	Zuidoost	Graafsepoort	Muntel/Vliert	Rosmalen Zuid	Rosmalen Noord	De Grootte Wielen	Empel	Noord	Maaspoort	West	Engelen	Nuland	Vinkel	's-Hertogenbosch	Verandering t.o.v. 2017
Onderhoud van bestrating wegen	85	84	84	90	72	77	89	84	80	84	82	90	77	81	82	0
Onderhoud trottoirs / stoepen	79	72	71	83	66	58	86	76	70	73	76	76	59	57	72	0
Onderhoud wandelpaden	70	79	78	83	74	66	87	79	74	81	81	82	70	67	77	0
Onderhoud fietspaden	76	90	85	89	90	84	91	85	81	87	87	88	80	69	85	0

Significant meer tevreden dan gemiddeld   Significant minder tevreden dan gemiddeld

2.3 Onderhoud straatmeubilair

Aan de inwoners is gevraagd hoe zij het onderhoud van het straatmeubilair in hun naaste woonomgeving beoordelen. Het gaat hierbij om het onderhoud van:

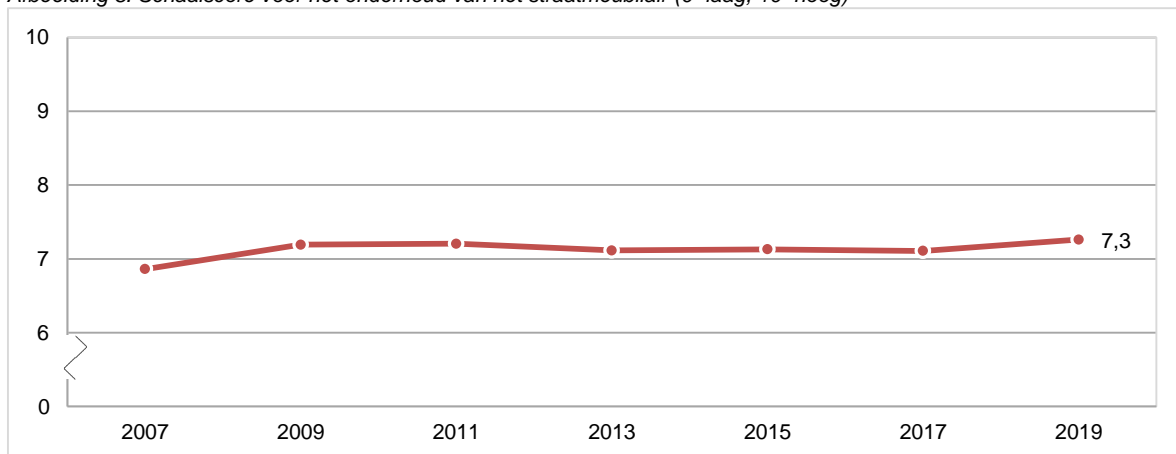
- zitbanken (bijvoorbeeld op straat en in parken)
- straatverlichting
- verkeersborden en bewegwijzering

De eerste twee aspecten zijn opgenomen in de schaalscore "onderhoud straatmeubilair"⁵. De schaalscore loopt van 0 tot en met 10, waarbij een *hogere* score overeenkomt met een *positiever* oordeel over het onderhoud.

Schaalscore onderhoud straatmeubilair: 7,3

Tussen 2007 en 2009 steeg de schaalscore licht van een 6,9 naar een 7,2. Sinds 2009 wordt het onderhoud van het straatmeubilair ongeveer hetzelfde beoordeeld. In 2019 is de schaalscore (significant) gestegen naar een 7,3.

Afbeelding 8: Schaalscore voor het onderhoud van het straatmeubilair (0=laag, 10=hoog)

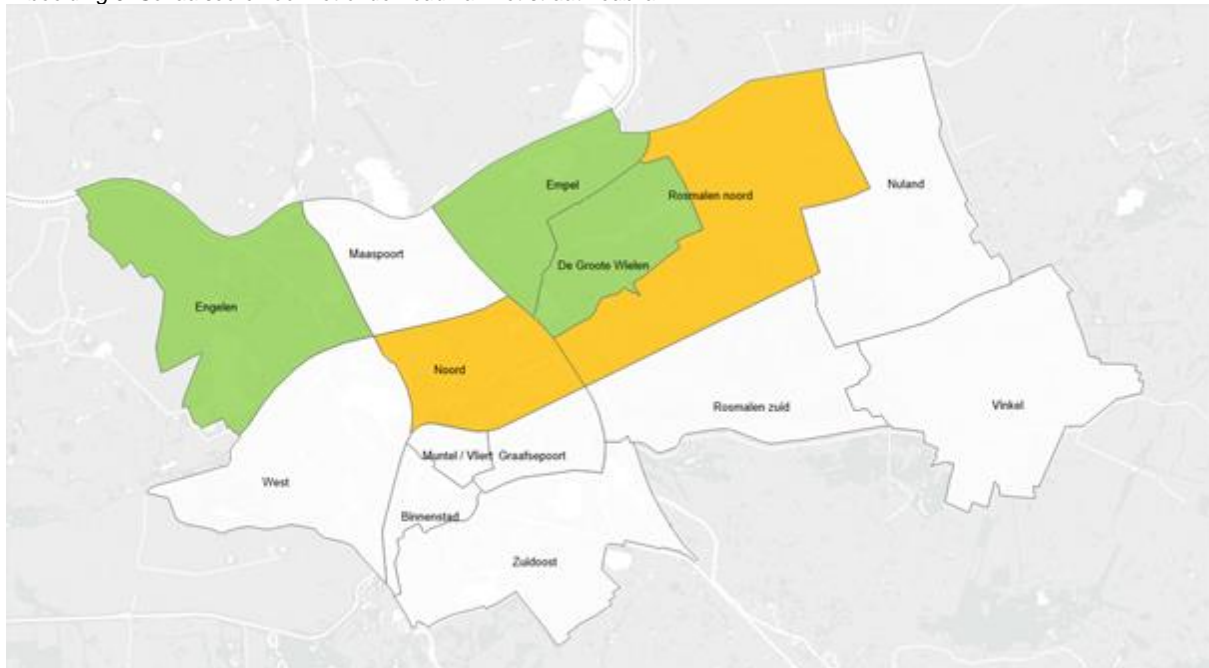

De schaalscore onderhoud van het straatmeubilair is in de wijken Empel (8,0), De Groote Wielen (7,9) en Engelen (7,9) significant hoger dan gemiddeld in de gemeente 's-Hertogenbosch. In de wijken Rosmalen noord (6,9) en Noord (6,8) is de schaalscore echter significant lager dan gemiddeld.

In Rosmalen zuid (+0,8) en Empel (+0,7) is de schaalscore ten opzichte van 2017 significant gestegen. In de overige wijken zijn geen significante verschillen in de schaalscores voor het onderhoud van het straatmeubilair tussen 2017 en 2019.

⁵ In 2017 is voor het eerst gevraagd naar het onderhoud van verkeersborden en bewegwijzering. Vanwege vergelijkbaarheid in de tijd, is dit aspect niet meegenomen in de schaalscore.

Afbeelding 9: Schaalscore voor het onderhoud van het straatmeubilair

■ Significant hoger dan gemiddeld
  Gemiddeld
 ■ Significant lager dan gemiddeld

Meest tevreden over het onderhoud aan straatverlichting en verkeersborden en bewegwijzering

85% van de respondenten vindt het onderhoud van de straatverlichting redelijk of goed. Dat geldt ook voor het onderhoud van verkeersborden en bewegwijzering. Over het onderhoud van zitbanken, bijvoorbeeld op straat en in parken, zijn respondenten minder tevreden. Ongeveer een kwart vindt het onderhoud hieraan matig of slecht; zes op de tien redelijk of goed.

Tevredenheid over aspecten onderhoud straatmeubilair gelijk gebleven ten opzichte van 2017

Ten opzichte van 2017 is de beoordeling van het onderhoud van zitbanken, straatverlichting en verkeersborden en bewegwijzering niet significant veranderd.

Tabel 4: Aandeel respondenten dat vindt dat de naaste woonomgeving redelijk tot goed wordt onderhouden als het gaat om...

	Binnenstad	Zuidoost	Graafsepoort	Muntel/Vliet	Rosmalen Zuid	Rosmalen Noord	De Grote Wielen	Empel	Noord	Maaspoort	West	Engelen	Nuland	Vinkel	's-Hertogenbosch	Verandering t.o.v. 2017
Onderhoud zitbanken	66	62	64	74	57	45	67	61	52	58	65	67	58	62	60	0
Onderhoud straatverlichting	86	85	82	77	86	81	94	89	83	86	85	88	83	83	85	0
Verkeersborden en bewegwijzering	74	84	84	81	85	78	87	92	88	89	87	95	82	85	85	0

■ Significant meer tevreden dan gemiddeld
 ■ Significant minder tevreden dan gemiddeld

2.4 Voorzieningen jeugd

Deze paragraaf gaat over de voorzieningen voor de jeugd. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de speelvoorzieningen voor kinderen (0 tot en met 11 jaar) en voorzieningen voor jongeren (12 tot en met 21 jaar) om te sporten, spelen of elkaar te ontmoeten. Bij de speelvoorzieningen voor kinderen kan bijvoorbeeld worden gedacht aan klimtoestellen, glijbanen, schommels en speelhuisjes. Bij de voorzieningen voor de jongeren gaat het bijvoorbeeld om voetbalveldjes, verharde speelplekken of skatebanen.

Aan de inwoners is gevraagd hoe zij het aanbod, het onderhoud en de veiligheid van speelvoorzieningen en de sport-, spel- en 'hang'-voorzieningen beoordelen. Ook is gevraagd hoe vaak deze voorzieningen naar hun mening door kinderen en jongeren worden gebruikt ⁶.

Aan de hand van de volgende aspecten zijn schaalscores berekend:

Schaalscore "onderhoud van voorzieningen voor de jeugd"

- onderhoud van speelvoorzieningen voor 0-11 jarigen
- onderhoud van sport-, spel- en 'hang'-voorzieningen voor 12-21 jarigen

Schaalscore "veiligheid van voorzieningen voor de jeugd"

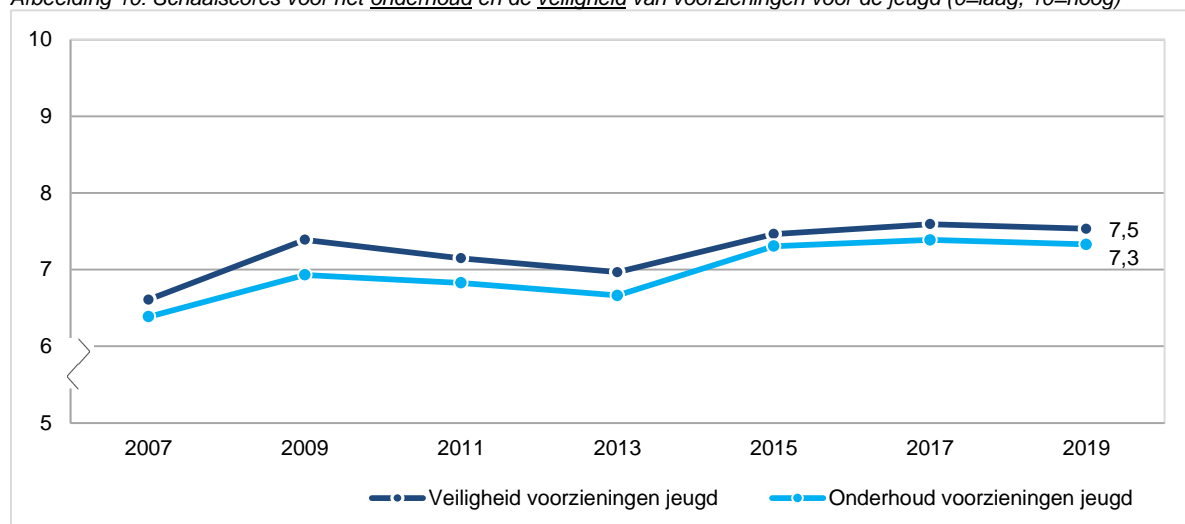
- veiligheid van speelvoorzieningen voor 0-11 jarigen
- veiligheid van sport-, spel- en 'hang'-voorzieningen voor 12-21 jarigen

De schaalscores lopen van 0 tot en met 10, waarbij een *hogere* score overeenkomt met een *positiever* oordeel.

Schaalscores onderhoud (7,3) en veiligheid (7,5) van voorzieningen blijven ongeveer gelijk

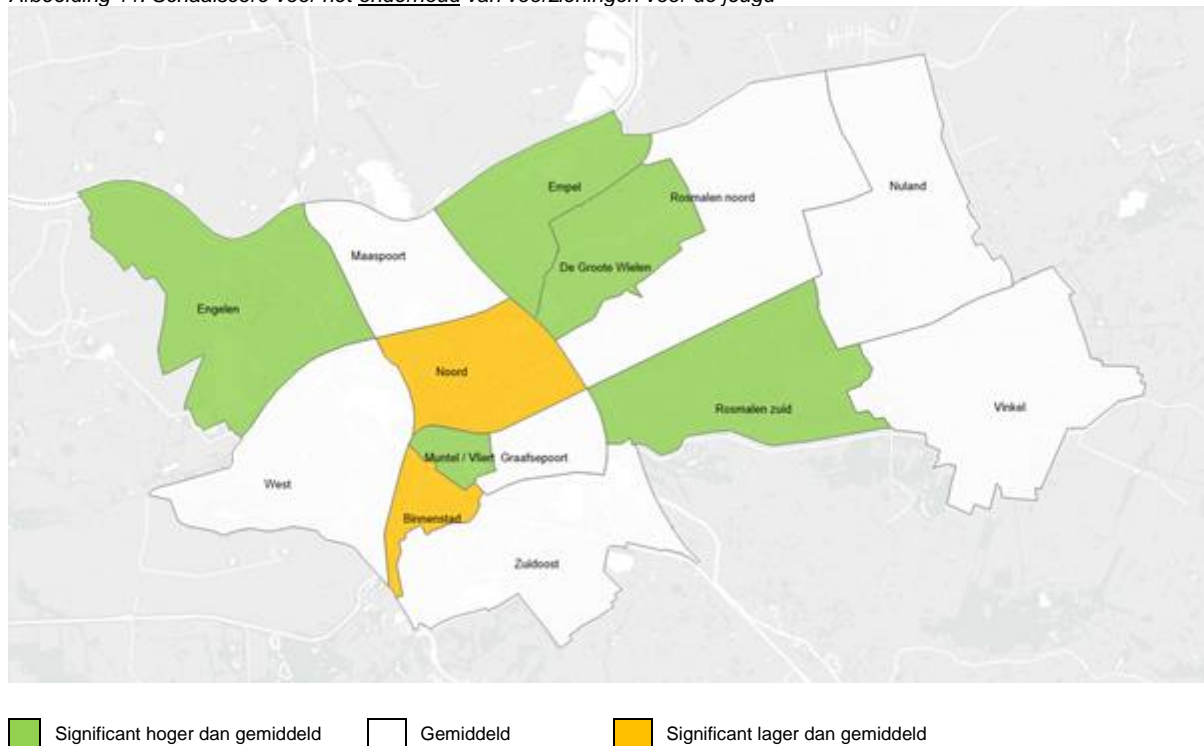
Tussen 2007 en 2009 stijgen de schaalscores voor het onderhoud en de veiligheid van voorzieningen voor de jeugd waarna deze in 2011 en 2013 weer dalen. Tussen 2013 en 2015 stijgen de schaalscores met ruim een half punt. In 2017 blijven de schaalscores ongeveer gelijk aan 2015 (+0,1). In 2019 zijn de schaalscores ook nagenoeg gelijk gebleven (-0,1).

Afbeelding 10: Schaalscores voor het onderhoud en de veiligheid van voorzieningen voor de jeugd (0=laag, 10=hoog)

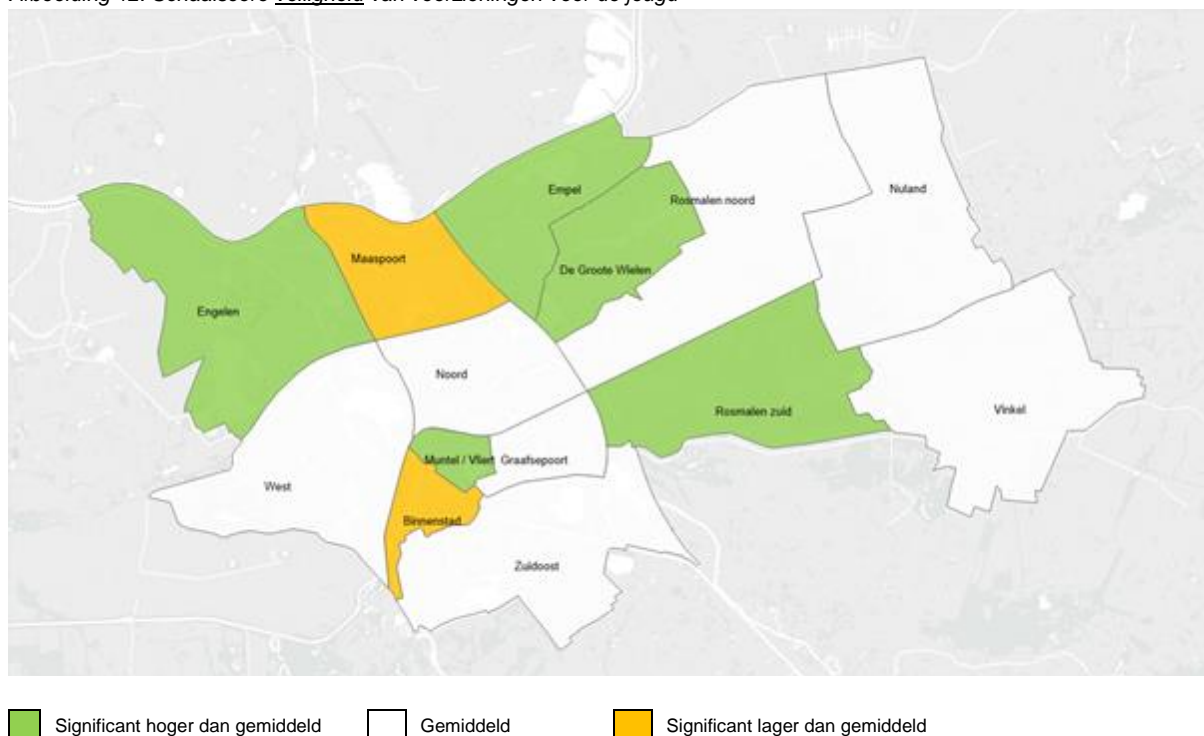

⁶ Wanneer men nooit bij deze voorzieningen komt, kon men aangeven dat de vraag op hen niet van toepassing was. Dit geldt voor ongeveer 13% van de respondenten bij de vragen over de speelvoorzieningen en voor 15% bij de vragen over de sport-, spel-, en 'hang'-voorzieningen. Deze respondenten worden bij het presenteren van de resultaten buiten beschouwing gelaten.

Afbeelding 11: Schaalscore voor het onderhoud van voorzieningen voor de jeugd

Afbeelding 12: Schaalscore veiligheid van voorzieningen voor de jeugd

De schaalscore voor het onderhoud van de voorzieningen voor de jeugd is in de wijken Empel (+0,9), Engelen (+0,8), Muntel/Vliert (+0,7), De Grote Wielen (+0,7) en Rosmalen zuid (+0,5), significant hoger dan gemiddeld. In de wijken Binnenstad (-0,6) en Noord (-0,5) is deze echter significant lager dan gemiddeld.

De schaalscore voor de veiligheid van de voorzieningen voor de jeugd is significant lager dan gemiddeld in de wijken Binnenstad (-0,6) en Maaspoort (-0,5). In de wijken Empel (+1,0), Engelen (+0,9), De Groote Wielen (+0,7), Muntel/Vliert (+0,7) en Rosmalen zuid (+0,6) is deze juist significant hoger dan gemiddeld.

Ten opzichte van 2017 is alleen in de wijk Zuidoost de schaalscore voor het onderhoud voorzieningen voor de jeugd significant afgenomen (-0,6). De schaalscore voor de veiligheid is alleen in de wijk Maaspoort significant afgenomen (-0,6).

Tevredenheid over veiligheid van speelvoorzieningen 0-11 jaar significant afgenomen

In 2019 is alleen het aandeel respondenten dat het onderhoud van speelvoorzieningen voor kinderen goed of redelijk vindt significant afgenomen ten opzichte van 2017.

Tabel 5: Aandeel respondenten dat vindt dat de speelvoorzieningen voor kinderen (0-11 jarigen) en sport-, spel- en 'hang'-voorzieningen voor jongeren (12-21 jarigen) goed/redelijk wordt beoordeeld als het gaat om...

	Binnenstad	Zuidoost	Graafsepoort	Muntel/Vliert	Rosmalen Zuid	Rosmalen Noord	De Groote Wielen	Empel	Noord	Maaspoort	West	Engelen	Nuland	Vinkel	's-Hertogenbosch	Verandering t.o.v. 2017
Onderhoud voorzieningen 0-11 jaar	54	63	69	72	77	64	77	77	62	67	61	71	60	56	66	0
Veiligheid voorzieningen 0-11 jaar	48	65	65	74	74	65	75	77	68	69	57	74	62	60	68	-
Onderhoud voorzieningen 12-21 jaar	34	47	58	53	58	52	46	58	51	49	48	59	44	70	51	0
Veiligheid voorzieningen 12-21 jaar	32	49	54	54	57	52	50	60	50	53	51	61	45	72	51	0

 Significant meer tevreden dan gemiddeld   Significant minder tevreden dan gemiddeld

Speelvoorzieningen beter beoordeeld dan sport-, spel- en 'hang'-voorzieningen

De speelvoorzieningen voor 0-11 jarigen worden door respondenten vaker met een *goed* of *redelijk* beoordeeld qua onderhoud en veiligheid dan de voorzieningen voor 12-21 jarigen om te sporten, spelen of elkaar te ontmoeten.

Ongeveer twee derde van de respondenten vindt het onderhoud (66%) en de veiligheid (68%) van speelvoorzieningen voor 0-11 jarigen *goed* of *redelijk*. Het onderhoud aan deze voorzieningen vindt 11% *matig* of *slecht*; over de veiligheid is 10% ontevreden. Circa 23% van de respondenten weet het niet of heeft geen mening. Een aantal wijken scoort bovengemiddeld zowel wat betreft de tevredenheid over het onderhoud als de veiligheid van de voorzieningen. Het gaat hierbij om Rosmalen zuid, De Groote Wielen en Empel.

Over het onderhoud en de veiligheid van voorzieningen voor 12-21 jarigen, is de helft van de respondenten tevreden en heeft ongeveer een derde geen mening. In Vinkel en Engelen zijn respondenten significant vaker dan gemiddeld tevreden over het onderhoud en de veiligheid.

In de wijk Binnenstad zijn de respondenten zowel over het onderhoud als veiligheid van voorzieningen voor 0-11 jarigen als voor 12-21 jarigen significant minder tevreden. Echter, in deze wijk hebben respondenten vaker geen mening of weten het niet. Deze respondenten tellen wel mee in de totaalscore, hierdoor is het percentage 'tevredenen' in deze wijk lager dan gemiddeld.

Tabel 6: Aandeel respondenten dat het aanbod van speelvoorzieningen voor kinderen (0-11 jarigen) en sport-, spel- en 'hang'-voorzieningen voor jongeren (12-21 jarigen) goed / redelijk vindt

	Binnenstad	Zuidoost	Graafsepoort	Muntel/Vliert	Rosmalen Zuid	Rosmalen Noord	De Groote Wielen	Empel	Noord	Maaspoort	West	Engelen	Nuland	Vinkel	's-Hertogenbosch	Verandering t.o.v. 2017
Voldoende aanbod voorzieningen 0-11 jaar	38	59	63	76	79	64	76	83	64	68	56	67	64	55	64	0
Voldoende aanbod voorzieningen 12-21 jaar	22	44	47	47	56	45	35	47	38	41	41	49	38	41	42	0

 Significant meer tevreden dan gemiddeld Significant minder tevreden dan gemiddeld

64% vindt het aanbod speelvoorzieningen voor 0-11 jarigen redelijk tot goed

64% van de respondenten vindt het aanbod aan speelvoorzieningen voor 0-11 jarigen redelijk tot goed; 19% vindt het aanbod *matig* of *slecht*. In de wijken Binnenstad vinden significant minder respondenten dan gemiddeld het aanbod van *redelijk* of *goed*. In Muntel/Vliert, Rosmalen zuid, De Groote Wielen en Empel is dit aandeel juist significant hoger dan gemiddeld. Van alle respondenten heeft 17% 'weet niet / geen mening' geantwoord op de vraag wat zij vinden van het aanbod.

42% vindt het aanbod sport-, spel- en 'hang'-voorzieningen voor 12-21 jarigen redelijk tot goed

Ruim 40% van de respondenten vindt het aanbod aan voorzieningen voor 12-21 jarigen om te sporten, spelen of elkaar te ontmoeten *redelijk* of *goed*. Bijna 30% vindt het aanbod *matig* of *slecht*. Een even groot deel geeft aan dat zij hierover geen mening hebben. In de wijk Binnenstad is het aandeel respondenten dat het aanbod *redelijk* of *goed* vindt significant dan gemiddeld. In de wijken Rosmalen zuid en Engelen zijn dat er significant meer dan gemiddeld.

Tabel 7: Aandeel respondenten dat vindt dat de speelvoorzieningen voor kinderen (0-11 jarigen) en sport-, spel- en 'hang'-voorzieningen voor jongeren (12-21 jarigen) vaak/gemiddeld worden gebruikt

	Binnenstad	Zuidoost	Graafsepoort	Muntel/Vliert	Rosmalen Zuid	Rosmalen Noord	De Groote Wielen	Empel	Noord	Maaspoort	West	Engelen	Nuland	Vinkel	's-Hertogenbosch	Verandering t.o.v. 2017
Gebruik voorzieningen 0-11 jaar	54	64	77	78	77	66	82	85	73	67	64	81	71	58	70	0
Gebruik voorzieningen 12-21 jaar	28	46	54	53	57	44	42	51	44	45	42	51	41	60	46	-

 Significant meer tevreden dan gemiddeld Significant minder tevreden dan gemiddeld

Speelvoorzieningen 0-11 jaar worden volgens 70% vaak/gemiddeld gebruikt

Volgens 70% van de respondenten worden de speelvoorzieningen voor kinderen van 0-11 jaar *vaak* of *gemiddeld* gebruikt. In de wijken Binnenstad en Vinkel ligt dit aandeel significant lager dan gemiddeld. In de wijken Empel, De Groote Wielen, Engelen, Muntel/Vliert en Rosmalen zuid worden deze voorzieningen juist vaker gebruikt dan gemiddeld in 's-Hertogenbosch. Van alle respondenten geeft 20% aan dat zij niet weten hoe vaak speelvoorzieningen voor kinderen tot 11 jaar gebruikt worden of daar geen mening over hebben. In de Binnenstad ligt het aandeel respondenten dat 'weet niet / geen mening' antwoordt (38%) significant hoger dan gemiddeld.

Voorzieningen voor jeugd 12-21 jaar volgens 46% vaak/gemiddeld gebruikt

De voorzieningen voor jongeren om te sporten, spelen of elkaar te ontmoeten worden volgens 46% van de respondenten *vaak* of *gemiddeld* gebruikt. Ook hier scoort de wijk Binnenstad significant lager dan gemiddeld; in deze wijk zijn er relatief veel respondenten (59%) die hier geen mening over

hebben of aangeven het niet te weten. Dat geldt ook voor de wijk West (48%). Gemiddeld geeft 40% van de respondenten als antwoord ‘weet niet / geen mening’. In de wijken Vinkel, Rosmalen zuid en Graafsepoort zijn respondenten vaker dan gemiddeld van mening dat de voorzieningen voor jongeren van 12-21 jaar *vaak of gemiddeld* worden gebruikt.

2.5 Werkzaamheden, stremmingen en/of omleidingen

Tevredenheid over het tijdig op de hoogte brengen van werkzaamheden significant afgenomen
63% van de respondenten is het (helemaal) eens met de stelling “Ik word tijdig op de hoogte gebracht van werkzaamheden, stremmingen en/of omleidingen in mijn buurt”. Dit is significant minder dan in 2017 (69%). 15% van de respondenten is het niet eens met de stelling. In de wijk Noord is het aandeel respondenten dat het (helemaal) eens is met deze stelling significant lager dan gemiddeld. In de wijken Zuidoost en De Groote Wielen is dat juist significant hoger dan gemiddeld. In 2017 waren respondenten in de wijken Graafsepoort en Rosmalen noord significant minder tevreden dan gemiddeld hierover.

Tevredenheid over kwaliteit van informatie over werkzaamheden significant afgenomen
59% van de respondenten vindt de kwaliteit van de informatie over werkzaamheden, stremmingen en/of omleidingen in hun buurt goed. Dit is significant minder dan in 2017 (65%). In de wijk Rosmalen noord (52%) zijn significant minder respondenten tevreden over de kwaliteit van de informatie dan gemiddeld. In de wijken Zuidoost en De Groote Wielen is dat juist significant hoger dan gemiddeld. In 2017 waren in Graafsepoort en Rosmalen noord significant minder respondenten dan gemiddeld tevreden over de kwaliteit van informatie over werkzaamheden.

Tevredenheid over bereikbaarheid woning tijdens werkzaamheden gelijk gebleven
Net als in 2017, is 67% van de respondenten het (helemaal) eens met deze stelling “Tijdens werkzaamheden in mijn buurt kan ik mijn woning goed bereiken”. In de wijken Engelen (77%) en De Groote Wielen (75%) vindt een significant groter aandeel respondenten dan gemiddeld dat zij hun woning goed kunnen bereiken tijdens werkzaamheden in hun buurt. In de wijk Rosmalen noord (58%) zijn dat er significant minder dan gemiddeld. In 2017 waren er geen wijken die significant minder tevreden waren dan gemiddeld.

Tabel 8: Aandeel respondenten dat het (helemaal) eens is met de volgende stellingen

	Binnenstad	Zuidoost	Graafsepoort	Muntel/Vliert	Rosmalen Zuid	Rosmalen Noord	De Groote Wielen	Empel	Noord	Maaspoort	West	Engelen	Nuland	Vinkel	's-Hertogenbosch	Verandering t.o.v. 2017
word tijdig op de hoogte gebracht ⁷	64	71	65	61	69	60	74	63	56	58	64	65	62	56	63	-
vind de kwaliteit van informatie goed ⁸	62	68	60	58	62	52	75	57	54	57	59	61	57	55	59	-
kan mijn woning goed bereiken ⁹	63	73	70	69	73	58	75	72	67	66	65	77	63	61	67	0

Significant meer tevreden dan gemiddeld
  Significant minder tevreden dan gemiddeld

⁷ “Ik word tijdig op de hoogte gebracht van werkzaamheden, stremmingen en/of omleidingen in mijn buurt.”

⁸ “Ik vind de kwaliteit van de informatie over werkzaamheden, stremmingen en/of omleidingen in mijn buurt goed.”

⁹ “Tijdens werkzaamheden in mijn buurt kan ik mijn woning goed bereiken.”

3. Toegankelijkheid openbare ruimte

Aan de inwoners is gevraagd of zij hun buurt toegankelijk vinden voor iedereen, dus ook mensen met een beperking (slecht ter been of slechtziend) of met een kindwagen. Het gaat om de toegankelijkheid van:

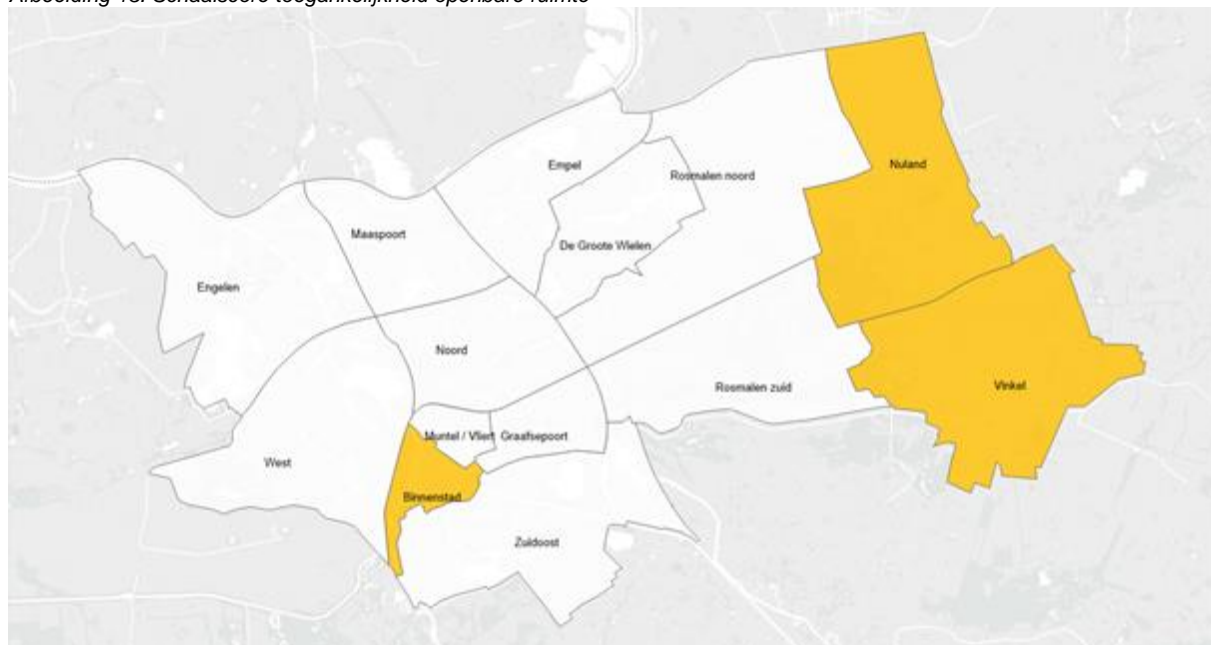
- trottoirs/stoepen
- oversteekplaatsen
- zitbanken
- wandelpaden

Aan de hand van deze aspecten is de schaalscore “toegankelijkheid” berekend. Deze schaalscore loopt van 0 tot en met 10, waarbij een *hogere* score overeenkomt met een *positiever* oordeel over het onderhoud.

Schaalscore toegankelijkheid: 6,6

De schaalscore toegankelijkheid is in 2019 voor het eerst berekend en komt neer op een 6,6 voor de gemeente als geheel. In de wijken Binnenstad (5,8), Vinkel (5,6) en Nuland (5,5) is de schaalscore significant lager dan gemiddeld in 's-Hertogenbosch. In de overige wijken zijn de verschillen niet significant.

Afbeelding 13: Schaalscore toegankelijkheid openbare ruimte

□ Gemiddeld   ■ Significant lager dan gemiddeld

Trottoirs/stoepen meest toegankelijk

Ruim 80% van de respondenten vindt dat trottoirs/stoepen (ook) goed of redelijk toegankelijk zijn voor mensen met een beperking of kindwagen. 78% vindt dat wandelpaden (redelijk) toegankelijk zijn en een nagenoeg even groot deel vindt dat van oversteekplaatsen. Over de toegankelijkheid van zitbanken is men het minst tevreden. 63% vindt dat zitbanken voor iedereen toegankelijk zijn. Echter, 20% weet dit niet of heeft daar geen mening over. Als we deze respondenten eruit laten, is 79% van mening dat zitbanken toegankelijk zijn voor iedereen.

Binnenstad minst toegankelijk

De wijk Binnenstad scoort op alle aspecten van toegankelijkheid significant lager dan gemiddeld. Vinkel, Nuland en Rosmalen zuid scoren significant lager als het gaat om de toegankelijkheid van

trottoirs/stoepen. In deze wijken zijn respondenten ook minder tevreden dan gemiddeld over het onderhoud van trottoirs/stoepen (in Vinkel en Nuland significant lager).

Het aandeel respondenten dat de toegankelijkheid van *oversteekplaatsen* goed of redelijk vindt is in Vinkel significant lager dan gemiddeld.

Het aandeel respondenten dat de toegankelijkheid van *zitbanken* goed of redelijk vindt is in Muntel/Vliert significant hoger. In deze wijk is het aandeel respondenten dat het onderhoud van zitbanken redelijk of goed vindt ook significant hoger dan gemiddeld.

Als het gaat om *wandelpaden* dan is het aandeel respondenten dat deze goed of redelijk toegankelijk vindt in Noord en Maaspoort significant hoger en in Nuland en Vinkel significant lager dan gemiddeld. In Nuland en Vinkel is het aandeel respondenten dat het onderhoud van wandelpaden redelijk of goed vindt lager dan gemiddeld (alleen in Vinkel significant lager). Dat geldt ook voor Noord. In Maaspoort is dit aandeel juist hoger dan gemiddeld.

Tabel 9: Aandeel respondenten dat vindt dat de onderstaande aspecten (redelijk) toegankelijk zijn

	Binnenstad	Zuidoost	Graafsepoort	Muntel/Vliert	Rosmalen Zuid	Rosmalen Noord	De Groote Wielen	Empel	Noord	Maaspoort	West	Engelen	Nuland	Vinkel	's-Hertogenbosch	Verandering t.o.v. 2017
Trottoirs/stoepen	74	86	84	83	74	82	84	82	85	82	83	79	68	63	81	nvt
Oversteekplaatsen	70	80	80	76	78	74	79	74	78	82	80	77	73	68	77	nvt
Zitbanken	55	70	64	72	63	57	68	61	61	59	68	67	63	66	63	nvt
Wandelpaden	59	82	81	82	77	73	80	78	86	84	82	83	66	69	78	nvt

Significant meer tevreden dan gemiddeld
  Significant minder tevreden dan gemiddeld

4. Aandachtspunten beheer en onderhoud openbare ruimte per wijk

4.1 Tevredenheid beheer en onderhoud van openbare ruimte in de eigen buurt

Net als in 2017, is bijna zeven op de tien respondenten (zeer) tevreden over het onderhoud van de openbare ruimte in hun eigen buurt. In Muntel/Vliert, de Groote Wielen, Empel en Engelen is het aandeel respondenten dat (zeer) tevreden is, significant hoger dan gemiddeld. In Noord is men significant minder vaak (zeer) tevreden over het onderhoud van de openbare ruimte in de buurt.

Tabel 10: Aandeel respondenten dat het (zeer)tevreden is over het onderhoud van de openbare ruimte in hun buurt

	Binnenstad	Zuidoost	Graafsepoort	Muntel/Vliert	Rosmalen Zuid	Rosmalen Noord	De Groote Wielen	Empel	Noord	Maaspoort	West	Engelen	Nuland	Vinkel	's-Hertogenbosch	Verandering t.o.v. 2017
Onderhoud openbare ruimte in buurt	70	71	61	80	64	65	78	82	57	76	62	75	66	70	68	0

 Significant meer tevreden dan gemiddeld   Significant minder tevreden dan gemiddeld

4.2 Top 5 aandachtspunten per wijk

Aan de inwoners van de gemeente 's-Hertogenbosch is gevraagd aan welke onderwerpen de gemeente extra aandacht zou moet besteden in hun buurt. Men kon kiezen uit 13 onderwerpen of zelf iets aangeven. De top 5 voor de gemeente als geheel bestaat uit:

1) Verwijderen van zwerfafval (32%)

Het verwijderen van zwerfafval wordt in de wijken Noord (43%), Zuidoost (41%) en West (41%) vaker genoemd dan gemiddeld. Het merendeel van de inwoners (68%) van de gemeente 's-Hertogenbosch vindt dat het verwijderen van zwerfafval al redelijk tot goed gebeurt.

2) Onderhoud van trottoirs / stoepen (31%)

Het onderhoud van trottoirs / stoepen wordt in de wijken Rosmalen noord (46%) en Nuland (39%) significant vaker genoemd dan gemiddeld. Ruim 70% van de inwoners in de gemeente is tevreden over het onderhoud van trottoirs / stoepen.

3) Verwijderen hondenpoep (22%)

Het verwijderen van hondenpoep wordt in de wijk De Groote Wielen (32%) vaker genoemd dan gemiddeld. Meer dan een derde (35%) van de inwoners van de gemeente 's-Hertogenbosch vindt dat het verwijderen van hondenpoep juist redelijk tot goed gebeurt.

4) Snoeien van bomen / struiken (20%)

Het snoeien van bomen / struiken wordt in de wijken Rosmalen noord (36%), Nuland (36%), Rosmalen zuid (34%) en Engelen (26%) vaker genoemd dan gemiddeld. Bijna drie kwart van de inwoners van de gemeente 's-Hertogenbosch is wel tevreden over het snoeien van bomen / struiken in hun buurt.

5) Verwijderen van onkruid tussen stoeptegels (19%)

Het verwijderen van onkruid tussen stoeptegels wordt in de wijken West (27%) en Engelen (27%) vaker genoemd dan gemiddeld. Ongeveer de helft van de inwoners van de gemeente 's-Hertogenbosch vindt dat het verwijderen van onkruid tussen stoeptegels redelijk tot goed gebeurt.

4.3 Overige aandachtspunten en verschillen per wijk

De overige onderwerpen werden minder vaak genoemd (minder dan 20%). Wel is zijn deze in sommige wijken significant meer genoemd dan gemiddeld in de gemeente 's-Hertogenbosch.

- **Onderhoud bestrating wegen en fietspaden (18%)**
Onderhoud van bestrating van wegen en fietspaden wordt in de wijken Vinkel (45%), Rosmalen zuid (33%) en Nuland (27%) significant vaker genoemd dan gemiddeld.
- **Leegmaken afvalbakken (18%)**
Het leegmaken van afvalbakken wordt in de wijken Binnenstad (33%), West (31%) en Muntel/Vliert (27%) significant vaker genoemd dan gemiddeld.
- **Onderhoud straatverlichting (12%)**
Het onderhoud van straatverlichting wordt in geen enkele wijk significant vaker genoemd dan gemiddeld.
- **Communicatie over beheer en onderhoud van de openbare ruimte (10%)**
Communicatie over beheer en onderhoud van de openbare ruimte wordt in geen enkele wijk significant vaker genoemd dan gemiddeld.
- **Onderhoud speelvoorzieningen (9%)**
Het onderhoud van speelvoorzieningen wordt allen in de wijk Maaspoort (15%) significant vaker genoemd dan gemiddeld.
- **Verwijderen vuilniszakken op straat (8%)**
Het verwijderen van vuilniszakken op straat wordt alleen in de wijk Binnenstad (13%) significant vaker genoemd dan gemiddeld.
- **Verwijderen bouw- en sloopafval in de openbare ruimte (4%)**
Het verwijderen van bouw- en sloopafval wordt in geen enkele wijk significant vaker genoemd dan gemiddeld.
- **Verwijderen graffiti (3%)**
Het verwijderen van graffiti wordt in geen enkele wijk significant vaker genoemd dan gemiddeld.

Open antwoorden per wijk

Bij deze vraag was het mogelijk om te kiezen voor de antwoordcategorie 'Anders, namelijk:'. De antwoorden zijn – uitgesplitst per wijk – in het tabellenboek dat bij dit rapport hoort opgenomen.

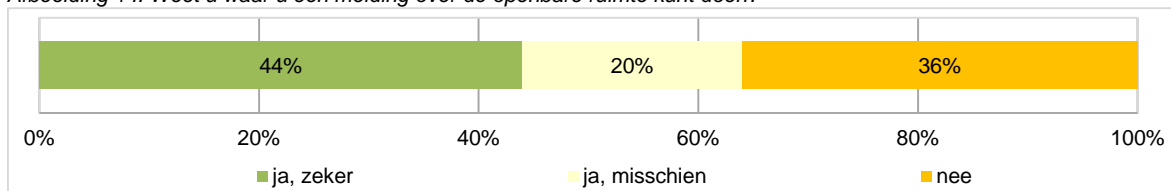
5. Meldingen over de openbare ruimte en volgen van de voortgang van de melding

Als mensen overlast ervaren in de openbare ruimte, bijvoorbeeld door hondenpoep of een kapotte lantaarnpaal, dan kunnen zij dit melden bij de gemeente. In dit hoofdstuk wordt beschreven in hoeverre respondenten de overlast die zij ervaren, ook melden en hoe zij vinden dat hun meldingen worden afgehandeld. Ook wordt ingegaan op het op de hoogte houden van de voortgang van de melding.

5.1 Meldingen over de openbare ruimte

64% van de respondenten weet (waarschijnlijk) waar zij een melding over de openbare ruimte kunnen doen, bijvoorbeeld voor een kapotte lantaarnpaal, losse stoeptegel of zwerfvuil. In de wijken Vinkel (75%) en Rosmalen zuid (74%) weet een significant groter aandeel respondenten dan gemiddeld waar zij een dergelijke melding kunnen doen. In de wijk West (57%) en Muntel/Vliert (56%) is dit aandeel significant kleiner dan gemiddeld voor de gemeente 's-Hertogenbosch.

Afbeelding 14: Weet u waar u een melding over de openbare ruimte kunt doen?

Significant meer meldingen gedaan in 2019

Aan respondenten die zeker of misschien weten waar zij een melding kunnen doen, is gevraagd of zij in de afgelopen 12 maanden ook een melding hebben gedaan. Dit geldt voor 42% van hen. Dat is significant meer dan in 2017 (37%). In de wijken Rosmalen noord (51%) en Rosmalen zuid (51%) is het aandeel respondenten dat een melding deed significant hoger dan gemiddeld. In de wijk Graafsepoort is dit significant lager dan gemiddeld (31%).

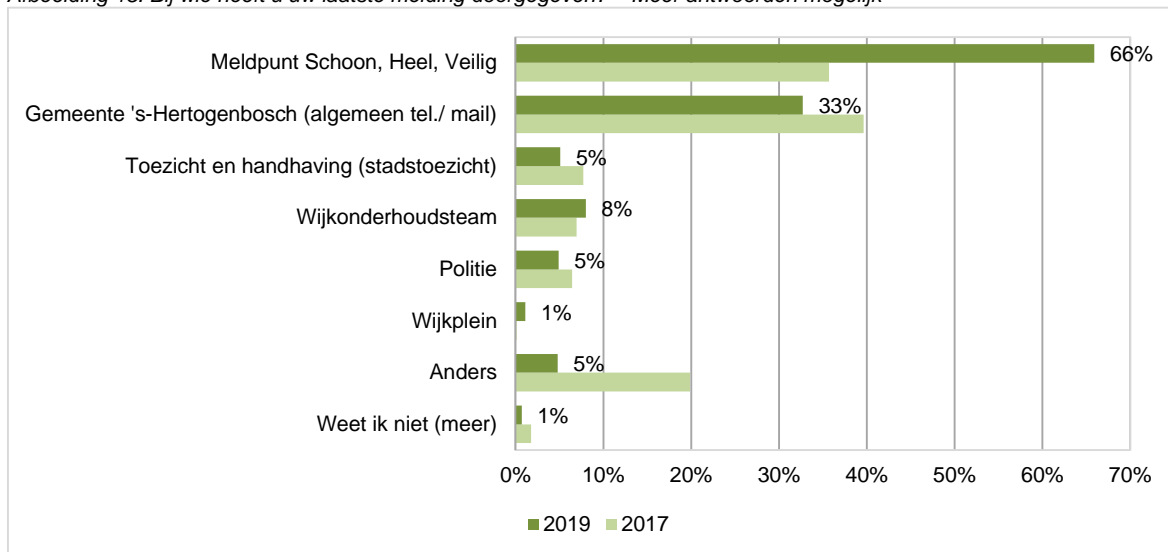
Meeste meldingen worden gedaan bij Meldpunt Schoon, Heel en Veilig

Twee derde van de respondenten die een melding maakten, deden dat bij het Meldpunt Schoon, Heel en Veilig. Dat is significant meer dan in 2017 (36%). Dat gebeurde bij respondenten in de wijk Empel significant vaker dan gemiddeld (78%) en in de wijk Muntel/Vliert (47%) significant minder dan gemiddeld.

Een derde van de respondenten gaf hun melding door aan de gemeente 's-Hertogenbosch, bijvoorbeeld via het algemene telefoonnummer of via een e-mail. Respondenten die in de wijk Rosmalen zuid wonen deden dit significant minder vaak dan gemiddeld (23%).

Meldingen worden in veel mindere mate doorgegeven aan toezicht en handhaving (stadstoezicht) (5%), het wijkonderhoudsteam (8%) of aan de politie (5%).

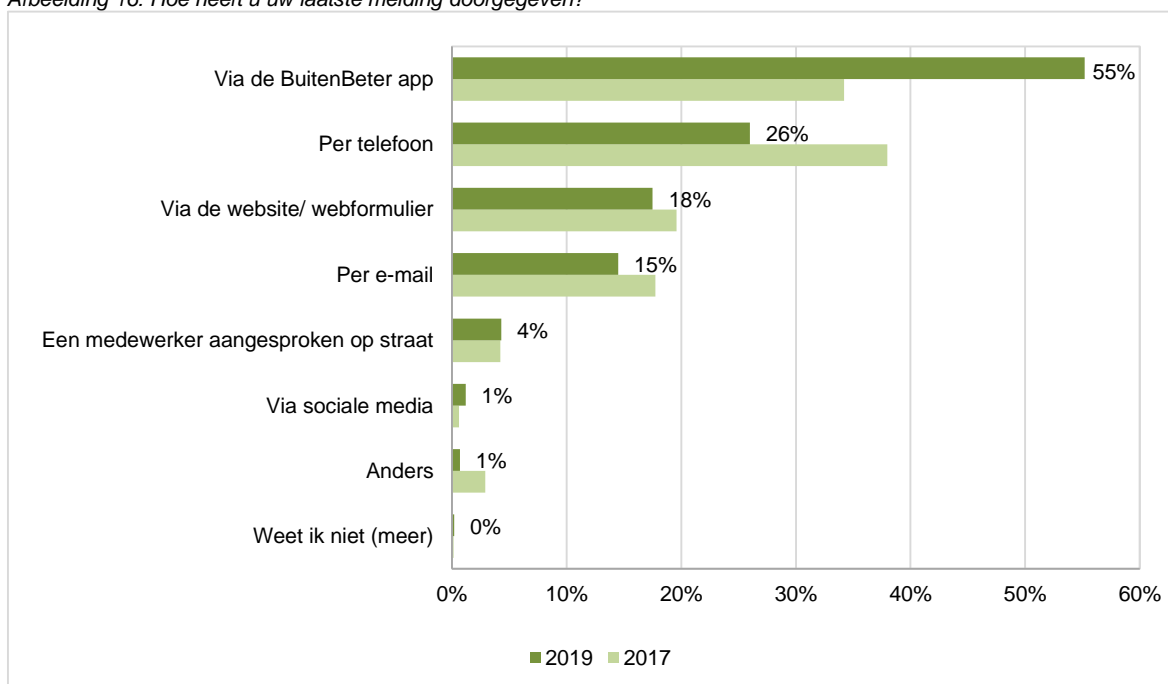
Afbeelding 15: Bij wie heeft u uw laatste melding doorgegeven? – Meer antwoorden mogelijk

Meeste meldingen via de Buiten Beter app doorgegeven

55% van de respondenten die een melding maakten, geven aan dat zij dit via de Buiten Beter app deden. Dat is significant meer dan in 2017 (34%). Het aandeel respondenten dat telefonisch een melding doorgaf (26%) is significant lager dan in 2017 (38%). Het aandeel respondenten dat hun melding doorgaf via de website / het webformulier (18%) of per e-mail (15%) is eveneens gedaald (maar niet significant).

Afbeelding 16: Hoe heeft u uw laatste melding doorgegeven?

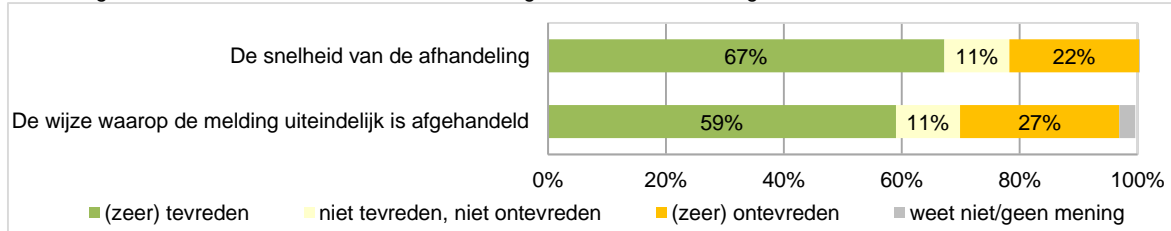
Tevredenheid over de snelheid van de afhandeling gelijk gebleven

Twee derde van de respondenten is (zeer) tevreden over de snelheid waarmee hun melding uiteindelijk is afgehandeld. Dit is vergelijkbaar met 2017. Toch is nog 22% (zeer) ontevreden over de snelheid van de afhandeling.

Tevredenheid over de wijze van de afhandeling iets afgenomen

Over de wijze waarop de melding uiteindelijk is afgehandeld is 58% van de respondenten tevreden. Dit is iets (maar niet significant) lager dan in 2017 (61%). 27% is (zeer) ontevreden over de manier waarop de melding is afgehandeld.

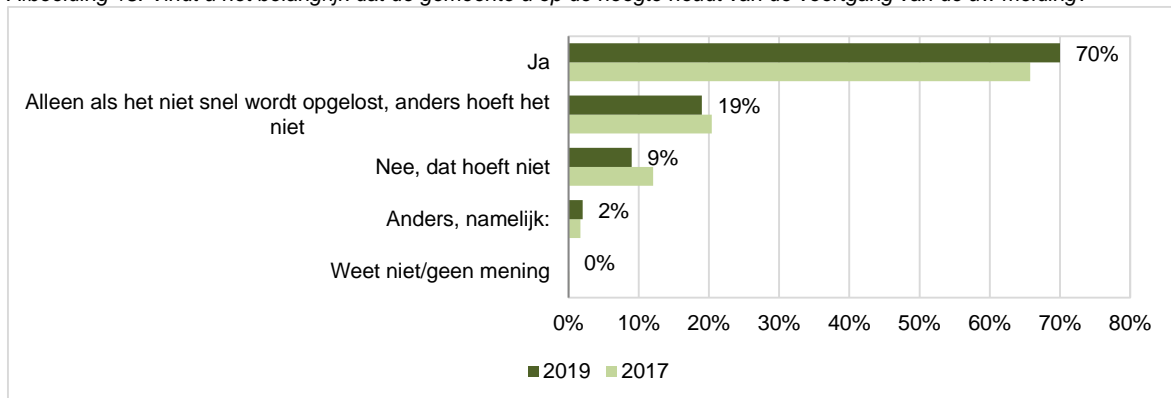
Afbeelding 17: Hoe tevreden bent u over de afhandeling van uw laatste melding?

5.2 De voortgang van de melding volgen

70% van de respondenten vindt het belangrijk dat zij op de hoogte worden gehouden van de voortgang van hun melding. Dit is iets (maar niet significant) meer dan in 2017 (66%). 9% hoeft niet op de hoogte te worden gehouden. 19% van de respondenten geeft aan dat zij alleen op de hoogte willen worden gehouden als het niet snel wordt opgelost, anders hoeft het niet.

Afbeelding 18: Vindt u het belangrijk dat de gemeente u op de hoogte houdt van de voortgang van de uw melding?

Respondenten die willen dat de gemeente hen op de hoogte houdt van de voortgang, willen dit het liefst per e-mail (49%) of via de BuitenBeter app (36%). Een kleiner aandeel respondenten kiest voor telefonisch (6%). 5% van de respondenten heeft geen voorkeur.

6. Fysieke verloedering

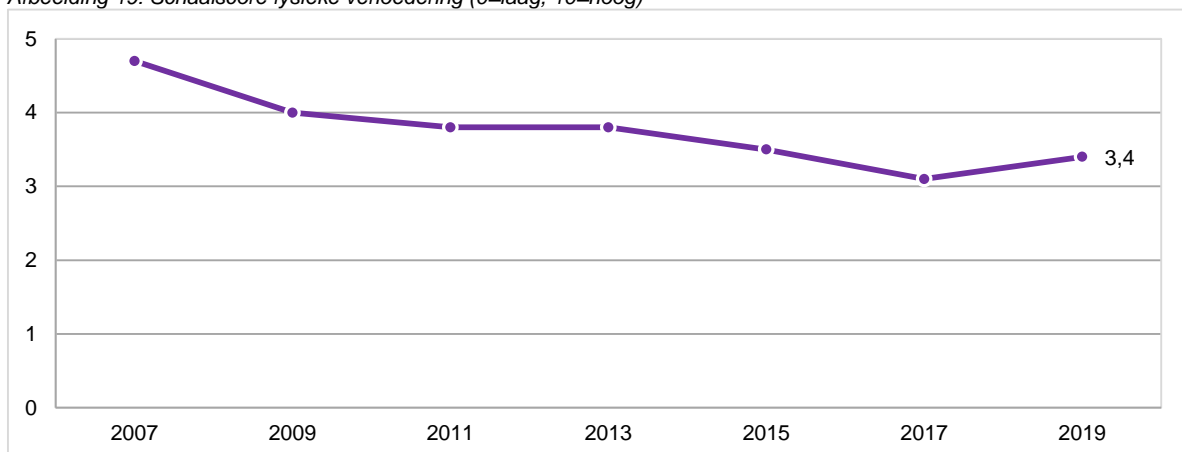
Behalve via de Omnibus-vragenlijst, zijn er ook via de vragenlijst Leefbaarheid & Veiligheid gegevens verzameld over de fysieke verloedering van de woonomgeving. Het gaat om hierbij om hondenpoep, rommel op straat, vernieling van straatmeubilair en graffiti in de woonomgeving. Naast dat er gegevens voor de verschillende wijken worden verzameld, worden er ook extra gegevens verzameld om uitspraken te kunnen doen over buurten in 's-Hertogenbosch.

Aan de inwoners is gevraagd hoe vaak bepaalde vormen van overlast in hun naaste woonomgeving voorkomen. Het gaat om:

- hondenpoep
- rommel op straat
- vernieling van straatmeubilair
- graffiti

Aan de hand van deze aspecten is de schaalscore "fysieke verloedering" berekend. Deze schaalscore loopt van 0 tot en met 10, waarbij een *hogere* score overeenkomt met een *negatiever* oordeel over de fysieke verloedering. In 2019 bedraagt de schaalscore fysieke verloedering 3,4. Dat is significant meer dan in 2017 (3,1). In 2015 was de schaalscore fysieke verloedering een 3,5, terwijl deze in 2013 nog een 3,8 bedroeg.

Afbeelding 19: Schaalscore fysieke verloedering (0=laag, 10=hoog)

In de wijken Vinkel (2,1), Engelen (2,2), Rosmalen zuid (2,3), Empel (2,4), Nuland (2,5), De Groote Wielen (2,9), Rosmalen noord (3,0), en Maaspoort (3,1) wordt significant *minder* fysieke verloedering ervaren, vergeleken met het gemiddelde van de gemeente 's-Hertogenbosch. In de wijken West (4,4), Noord (4,0) en Graafsepoort (3,9) ervaren inwoners echter significant *meer* fysieke verloedering dan gemiddeld.

Ten opzichte van 2017 is in relatief veel wijken de schaalscore fysieke verloedering significant toegenomen. Het gaat hierbij om de wijken De Groote Wielen (+0,7), Muntel/Vliert (+0,6), West (+0,6), Rosmalen noord (+0,4) en Noord (+0,3). Er zijn geen wijken waar de fysieke verloedering significant is afgenomen.

Hondenpoep en rommel op straat komen significant vaker voor ten opzichte van 2017

In 2019 vindt 31% van de respondenten dat hondenpoep vaak voorkomt in hun naaste woonomgeving. Een ongeveer even groot aandeel vindt dat rommel op straat vaak voorkomt in hun buurt. Dit is beide significant meer dan in 2017 toen 26% van de respondenten aangaf dat hondenpoep vaak voor kwam en 24% dat aangaf voor rommel op straat.

In de wijken Binnenstad en Engelen, waar significant minder respondenten aangeven dat hondenpoep vaak voorkomt in hun buurt, geven zij ook significant vaker aan dan gemiddeld dat het verwijderen van hondenpoep redelijk of goed gebeurt. In Vinkel vinden ook significant minder respondenten dat hondenpoep vaak voorkomt in hun buurt, maar zijn zij niet meer tevreden dan gemiddeld over het verwijderen daarvan.

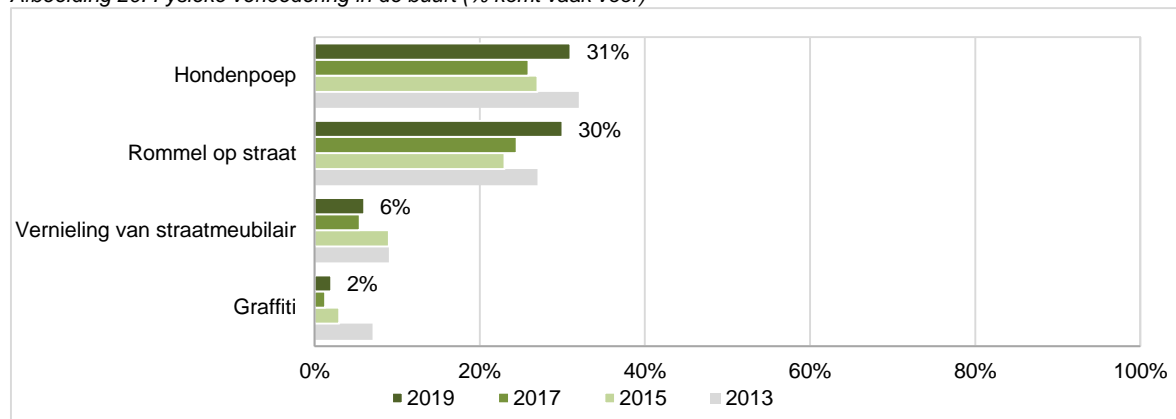
Vernieling van straatmeubilair en graffiti komen ook significant vaker voor ten opzichte van 2017
 Hoewel respondenten in veel mindere mate aangeven dat vernieling van het straatmeubilair (6%) en graffiti (2%) vaak voorkomen in hun buurt, is dit aandeel significant hoger dan in 2017.

Tabel 11: Aandeel respondenten dat aangeeft dat de volgende onderwerpen vaak voorkomen in hun buurt

	Binnenstad	Zuidoost	Graafsepoort	Munte/Vliert	Rosmalen Zuid	Rosmalen Noord	De Groote Wielen	Empel	Noord	Maaspoort	West	Engelen	Nuland	Vinkel	's-Hertogenbosch	Verandering t.o.v. 2017
Hondenpoep	21	30	44	26	21	37	35	26	40	33	28	22	26	18	31	+
Rommel op straat	39	34	39	37	7	16	19	11	38	14	54	6	8	14	30	+
Vernieling van straatmeubilair	4	5	8	3	1	1	2	1	13	4	15	1	3	3	6	+
Graffiti	4	1	1	1	0	1	0	0	4	1	4	0	2	0	2	+
Schaalscore fysieke verloedering	3,5	3,2	3,9	3,4	2,3	3,0	2,9	2,4	4,0	3,1	4,4	2,2	2,5	2,1	3,4	+

Significant meer tevreden dan gemiddeld
  Significant minder tevreden dan gemiddeld

Afbeelding 20: Fysieke verloedering in de buurt (% komt vaak voor)

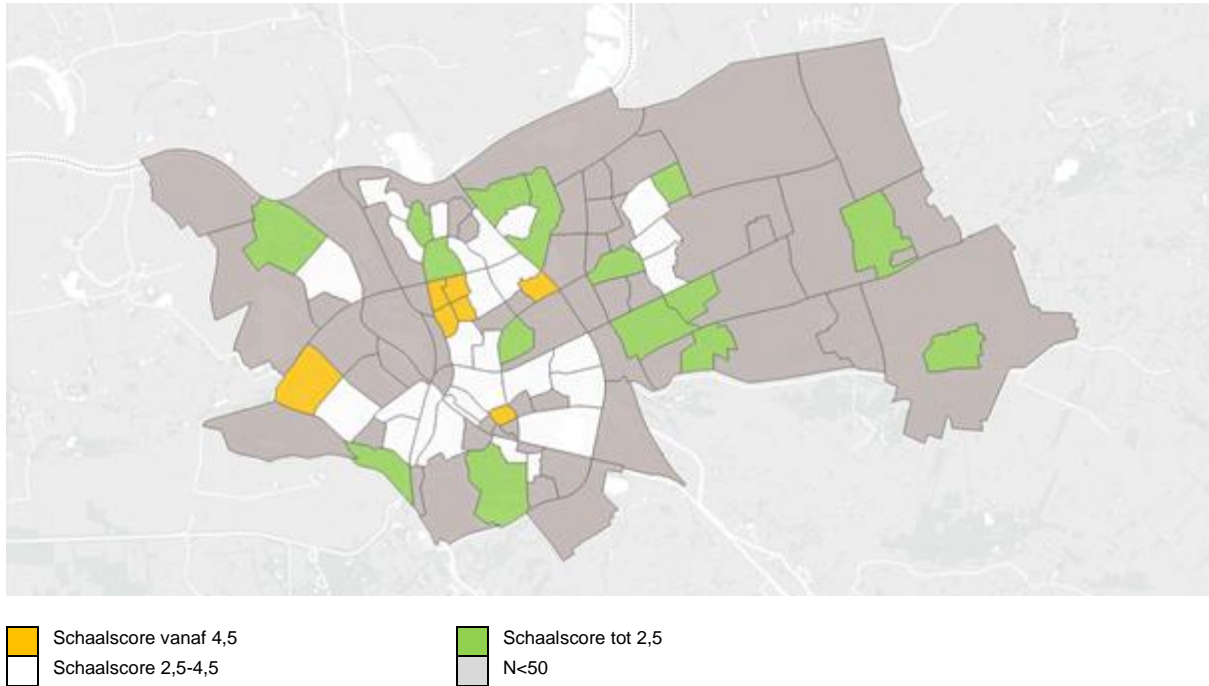
Bron: vragenlijst Leefbaarheid & Veiligheid

Gegevens op buurniveau

Voor de vragenlijst 'Leefbaarheid & Veiligheid' zijn ook gegevens verzameld op buurniveau. Met deze gegevens zijn drie afbeeldingen gemaakt: 1) *hondenpoep* - % komt vaak voor, 2) *rommel op straat* - % komt vaak voor en 3) *schaalscore fysieke verloedering*. In de legenda van elke afbeelding is beschreven waar welke kleur voor staat. De kleur grijs betekent dat het om minder dan 50 respondenten gaat. Om deze reden worden de resultaten van deze buurten niet gepresenteerd.

De resultaten van tabel 11 zijn voor de wijk West uitgesplitst per buurt. Deze resultaten zijn terug te vinden in het tabellenboek.

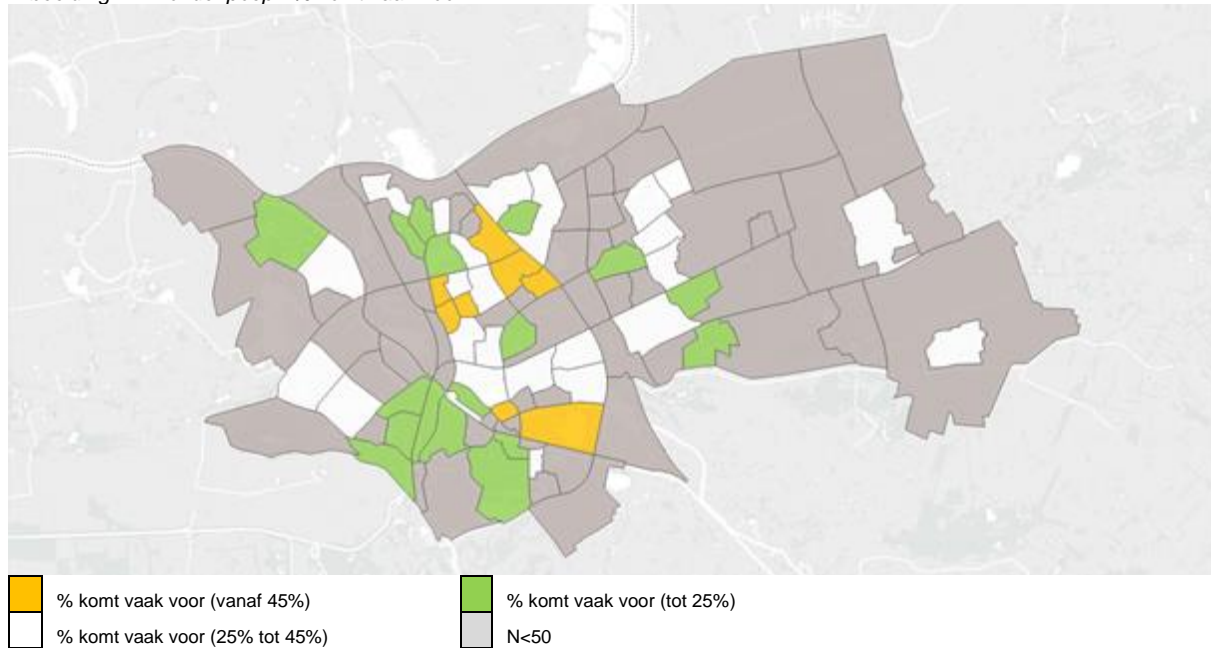
Afbeelding 21: Schaalscore fysieke verloedering

Vier buurten hebben een schaalscore fysieke verloedering van meer dan 4,5

In 's-Hertogenbosch zijn 15 buurten waarvan de schaalscore fysieke verloedering minder dan 2,5 bedraagt. Drie buurten hebben zelfs een schaalscore onder 2,0. Dit zijn de buurten De Herven (1,5), De Haverlij (1,8) en Willemspoort (1,9). Gemiddeld bedraagt de schaalscore fysieke verloedering van de gemeente 's-Hertogenbosch een 3,4. Aan de andere kant hebben zeven buurten een schaalscore boven 4,5. Het gaat hierbij om De Sprookjesbuurt (5,5), De Kruiskamp (5,3), De Reit (5,1), De Edelstenenbuurt (5,1), De Hinthamerpoort (4,9), De Hambaken (4,7) en De Muziekinstrumentenbuurt (4,6).

Afbeelding 22: Hondenpoep - % komt vaak voor

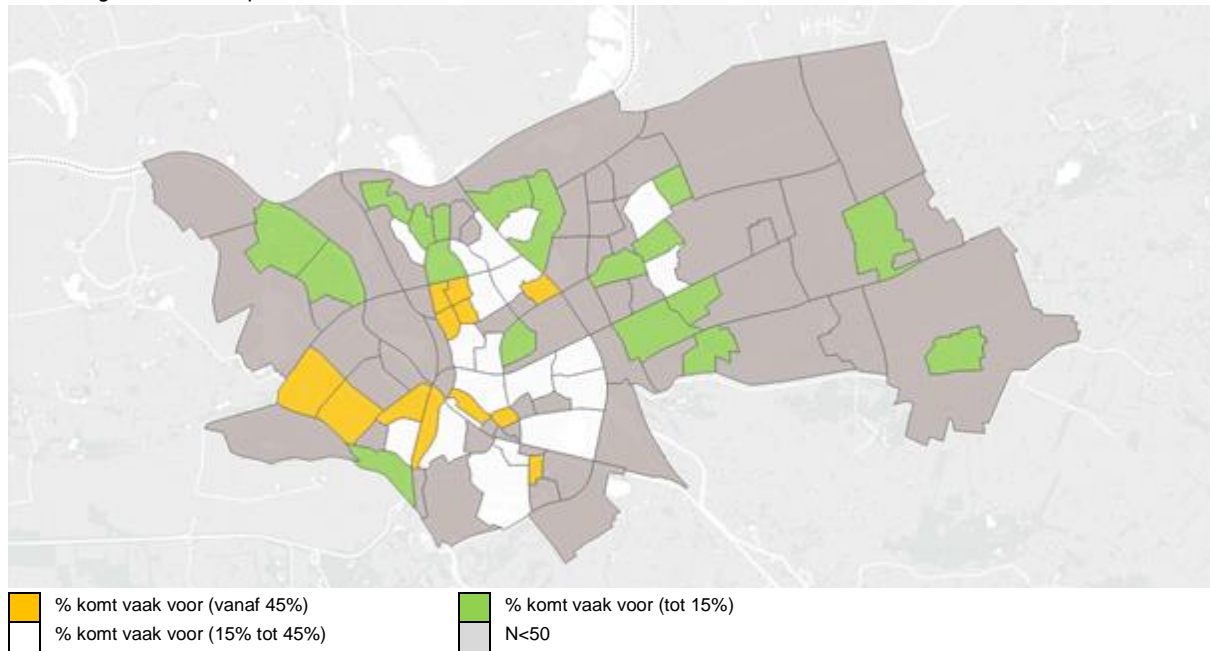

In zes buurten geeft meer dan de helft van de respondenten aan dat hondenpoep vaak voorkomt

In de gemeente 's-Hertogenbosch geeft 31% van de respondenten aan dat hondenpoep vaak voorkomt in hun buurt. In de buurten De Herven (4%), Willemspoort (6%) en Zuid (8%) komt dit volgens respondenten het minst vaak voor. Daarentegen zijn er ook buurten waar meer dan de helft van de respondenten aangeeft dat hondenpoep vaak voorkomt. Het gaat hierbij om de buurten De Reit (60%), De Hinthamerpoort (56%), Aawijk Zuid (55%), De Hambaken (53%), de Abdijenbuurt (54%) en De Muziekinstrumentenbuurt (51%).

Afbeelding 23: Rommel op straat - % komt vaak voor

In 14 buurten geeft minder dan 10% van de respondenten aan dat rommel op straat vaak voorkomt

Rommel op straat komt in 14 buurten volgens minder dan 10% van de respondenten vaak voor. Bijvoorbeeld in de buurten Sparrenburg (3%), De Watertuinen (3%), Het Zilverpark, De Staatsliedenbuurt (4%) en De Haverlij (4%). Echter, in vier andere buurten geeft 60% of meer van de respondenten aan dat rommel op straat vaak voorkomt. De buurten met het hoogste percentage zijn De Sprookjesbuurt (66%), Boschveld (63%), De Schutskamp (61%) en De Edelstenenbuurt (60%). Ter vergelijking, in de gemeente 's-Hertogenbosch geeft 30% van de respondenten aan dat rommel op straat vaak voorkomt in hun buurt.

7. De positie van 's-Hertogenbosch landelijk

In 2019 is de *landelijke* veiligheidsmonitor uitgevoerd¹⁰. Dit is een jaarlijks terugkerend inwonersonderzoek naar veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap, uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Veiligheid en Justitie en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Hierin worden vragen gesteld over de fysieke voorzieningen in de buurt. De landelijke veiligheidsmonitor gaat niet alleen in op de landelijke situatie; de analyses gaan onder andere ook in op de situatie van alle Nederlandse gemeenten met meer dan 70.000 inwoners, waaronder 's-Hertogenbosch.

Vergeleken met gemiddeld in Nederland, zijn inwoners van de gemeente 's-Hertogenbosch meer tevreden over het onderhoud aan perken, plantsoenen en parken en het onderhoud aan wegen, paden en pleintjes. Ook over speelplekken voor kinderen en voorzieningen voor jongeren is men meer dan gemiddeld positief. De schaalscore fysieke voorzieningen bedraagt in de gemeente 's-Hertogenbosch een 7,0. Dit is 0,6 punt hoger dan gemiddeld in Nederland.

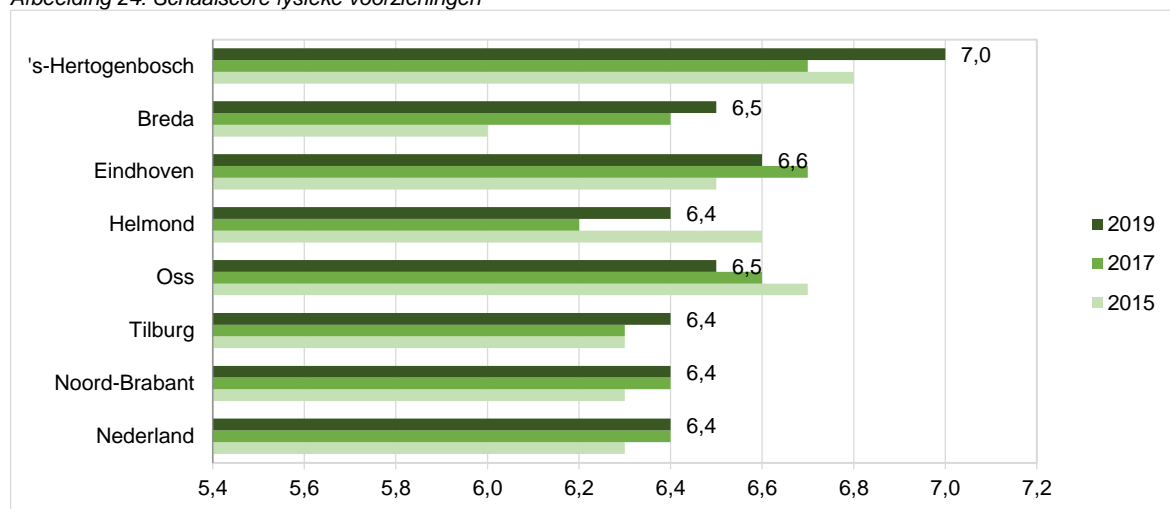
Tabel 12: Aandeel inwoners dat het (helemaal) eens is met de volgende uitspraken over fysieke voorzieningen in de buurt¹¹

	's-Hertogenbosch	Breda	Eindhoven	Helmond	Oss	Tilburg	Noord-Brabant	Nederland
Het is buiten goed verlicht	83	81	83	80	76	83	80	79
Perken, plantsoenen en parken zijn goed onderhouden	80	72	74	62	75	64	67	68
Wegen, paden en pleintjes zijn goed onderhouden	79	72	71	68	80	65	68	69
Goede speelplekken voor kinderen	71	64	68	67	70	66	66	64
Goede voorzieningen voor jongeren	32	27	33	28	28	30	27	25
Schaalscore fysieke voorzieningen	7,0	6,5	6,6	6,4	6,5	6,4	6,4	6,4

■ Meer tevreden dan gemiddeld   ■ Minder tevreden dan gemiddeld

Ten opzichte van 2017 is de schaalscore fysieke voorzieningen in de gemeente 's-Hertogenbosch toegenomen (+0,3), terwijl deze gemiddeld in Nederland gelijk bleef.

Afbeelding 24: Schaalscore fysieke voorzieningen

¹⁰ Veiligheidsmonitor 2019 (Centraal Bureau voor de Statistiek, maart 2020).

¹¹ In de tabel wordt met kleuren aangegeven welke wijken positief dan wel negatief afwijken van dit gemiddelde in Nederland. Er is rekening gehouden met een marge rondom het gemeten gemiddelde. Bij de percentages gaat het om een marge van tien procent, bij de schaalscore om een marge van vijf procent.

Het schoonhouden van de woonomgeving speelt een rol bij fysieke verloedering. In de veiligheidsmonitor wordt daarbij gekeken naar het aandeel inwoners dat aangeeft *veel overlast te ervaren* van rommel op straat, vernieling van straatmeubilair, bekladde muren of gebouwen en hondenpoep op de stoep.

Het aandeel inwoners in de gemeente 's-Hertogenbosch dat fysieke verloedering ervaart is vergelijkbaar met gemiddeld in Nederland. Het aandeel inwoners in de gemeente 's-Hertogenbosch dat veel overlast ervaart van bekladde muren of gebouwen ligt lager dan gemiddeld, terwijl het aandeel inwoners dat veel overlast van rommel op straat ervaart hoger ligt dan gemiddeld.

Tabel 13: Aandeel inwoners dat veel overlast ervaart van vormen van fysieke verloedering in de buurt¹¹

	's-Hertogenbosch	Breda	Eindhoven	Helmond	Oss	Tilburg	Noord-Brabant	Nederland
Rommel op straat	8	11	12	6	3	14	7	8
Vernieling van straatmeubilair	3	3	4	2	2	5	2	3
Bekladde muren of gebouwen	1	1	2	1	2	2	1	1
Hondenpoep op de stoep	16	1	21	21	15	20	16	16
Ervaart fysieke verloedering	22	23	28	24	17	29	22	21

■ Meer tevreden dan gemiddeld   ■ Minder tevreden dan gemiddeld

Ten opzichte van 2017 is het aandeel inwoners dat fysieke verloedering ervaart iets toegenomen in de gemeente 's-Hertogenbosch, terwijl landelijk sprake was van een afname.

Afbeelding 25: Aandeel inwoners dat fysieke verloedering ervaart

